

INFORMACIJA

o rezultatima pregovora i zaključivanju Ugovora o garanciji za Ugovor o kreditu između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu do 15.000.000,00 eura, za potrebe finansiranja projekta povećanja propusne moći 220 kV dalekovoda

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 18. decembra 2025. godine, usvojila Informaciju o polaznim osnovama za pregovore u vezi sa zaključivanjem Ugovora o garanciji, u toku 2025. ili 2026. godine, za Ugovor o kreditu između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu do 15.000.000,00 eura, za potrebe finansiranja projekta povećanja propusne moći 220 kV dalekovoda. Na istoj sjednici Vlada je donijela zaključke br. 11-011/25-4534/3, kojima je, kao osnovu za pregovore, usvojila nacрте Ugovora o kreditu i Ugovora o garanciji za predmetni projekat i zadužila Ministarstvo finansija i Ministarstvo energetike da, u saradnji sa CGES-om, sprovedu pregovore sa EBRD-om u vezi sa realizacijom predmetnog aranžmana.

Nakon donijetih zaključaka, Ministarstvo finansija pristupilo je analizi ugovorne i prateće dokumentacije koju je dostavilo Ministarstvo energetike uz zahtjev za izdavanje državne garancije. Svrha analize bila je utvrđivanje pravnog osnova za izdavanje garancije, usaglašavanje konačnih dokumenata i utvrđivanje sposobnosti CGES-a da bude nosilac kreditnih obaveza vezanih za predmetni kreditni aranžman.

Izdavanje predmetne državne garancije bilo je predviđeno Zakonom o budžetu za 2025. godinu i Odlukom o zaduživanju Crne Gore za 2025. godinu, međutim kako je dokumentacija za izdavanje garancije prikupljena tek krajem 2025. godine, odlučeno je da se procedura izdavanja garancije sprovede u 2026. godini. Stoga, pravni osnov za zaključivanje predmetnog ugovora o garanciji predstavlja Zakon o budžetu za 2026. godinu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu ("Službeni list CG", br. 159/2025 od 30. decembra 2025. godine), kojima je predviđeno izdavanje državne garancije za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja projekta povećanja propusne moći 220 kV dalekovoda, u iznosu do 15.000.000,00 eura.

Odbor direktora CGES-a usvojio je Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema za period 2023–2032. godine, kao i Investicioni plan za 2026. godinu, kojima su definisani brojni investicioni projekti, među kojima i projekat povećanja propusne moći 220 kV dalekovoda Trebinje – Perućica – Podgorica – Vau Dejes. Dalekovod Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica – Koplik (Albanija) puštan je u pogon sukcesivno: dionica Trebinje – Podgorica 1965. godine, a dionica Podgorica – Koplik 1972. godine. Njegovo trenutno stanje odražava dugogodišnju eksploataciju, kao i činjenicu da prolazi kroz područja sa zahtjevnim klimatskim uslovima. Propusna moć dalekovoda (720 A) više ne odgovara savremenim potrebama, imajući u vidu značajan rast projekata iz obnovljivih izvora energije, posebno solarnih elektrana i dodatnog hidropotencijala hidroelektrane Perućica.

Rekonstrukcija bi, prije svega, zbog nedovoljnog kapaciteta postojećeg provodnika, obuhvatila kompletnu zamjenu provodnika, zaštitnog užeta, izolacije, te ovjesne i spojne opreme. Projekat ima poseban značaj za integraciju planiranih i postojećih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije koji se priključuju na prenosnu mrežu, čijom modernizacijom se stvaraju uslovi za dalji razvoj zelene tranzicije u Crnoj Gori. Realizacija projekta ima i širi javni interes, što je prepoznato Zakonom o energetici, naročito u dijelu proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora. Izgradnja i održavanje dalekovoda u

funkcionalnom i pouzdanom stanju direktno doprinose bezbjednosti rada prenosnog sistema.

Rok za realizaciju projekta je kraj 2028. godine, a ukupni budžet procijenjen je na oko 15 miliona eura za dužinu od približno 100 km, od granice sa Bosnom i Hercegovinom do granice sa Albanijom. Planirano je da se finansijska sredstva obezbijede iz kreditnog aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD).

Ugovorom o kreditu predviđeni su sledeći uslovi kreditiranja:

- Ukupno predviđeni iznos zaduženja je 15,00 miliona eura;
- Rok otplate kredita je dvanaest (12) godina, uključujući grejs period od dvije (2) godine. Otplate glavnice i kamate vršiće se polugodišnje, u periodu od 30. aprila 2028. godine do 30. oktobra 2037. godine;
- Period raspoloživosti kreditnih sredstava je tri godine od datuma efektivnosti ugovora;
- Na povučena kreditna sredstva plaćaće se kamata obračunata po varijabilnoj stopi, koja će iznositi šestomesečni Euribor uvećan za fiksnu marginu od 1%;
- Pored kamatne stope, EBRD će naplatiti naknadu za obradu kredita (Front-end Commission) u vrijednosti od 1% ugovorenog iznosa zajma, kao i naknadu na nepovučena sredstva (Commitment Charge) po godišnjoj stopi od 0,5% nepovučenog iznosa kredita.
- U slučaju otkazivanja dijela sredstava, obračunava se naknada od 0,125% na iznos koji se otkazuje, dok se ista stopa primjenjuje i na iznose koji se prijevremeno otplaćuju. Za eventualna kašnjenja u izmirivanju dospjelih obaveza predviđena je zatezna kamata u visini od 2% godišnje na iznos obaveza koje nijesu blagovremeno izmirene.
- Uslov za odobravanje kredita CGES-u jeste izdavanje državne garancije za ukupan iznos kreditnog zaduženja. Ugovorom o garanciji Država se, kao garant se ovim putem bezuslovno i neopozivo obavezuje, da uredno i blagovremeno izvrši plaćanje svih iznosa koji dospiju na plaćanje po osnovu Ugovora o kreditu, bilo po redovnom dospeljeću, usljed prijevremenog dospeljeća (akceleracije) ili po bilo kom drugom osnovu, kao i da obezbijedi uredno i blagovremeno ispunjenje svih ostalih obaveza Zajmoprimca, u skladu sa odredbama Ugovora o kreditu.
- Uslov za efektivnost Ugovora o kreditu i ugovora o garanciji, između ostalog, jeste i izdavanje pravnog mišljenja Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore.

Ministarstvo energetike i rudarstva je, uz zahtjeve za izdavanje državne garancije, br. 01-11/25-2202/3, od 04. decembra 2025. godine i 01-011/25-2202/5 od 09. decembra 2025. godine, dostavilo Ministarstvu finansija dokumentaciju na osnovu koje se vrši procjena ispunjenosti uslova za zaključivanje kreditnog aranžmana i izdavanje državne garancije.

Analizirajući finansijske iskaze za period 2022-2025. godine, Ministarstvo finansija došlo je do zaključka da izračunati koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje da je CGES AD Podgorica sposoban da podmiri kratkoročne obaveze iz likvidacije kratkoročne imovine. Takođe, koeficijent ubrzane likvidnosti je iznad 1,20, na osnovu čega se može zaključiti da je CGES spreman da podmiri kratkoročne obaveze isključivo najlikvidnijom kratkoročnom imovinom, te da je u stanju da izdrži šokove i da i dalje uredno izmiruje svoje tekuće obaveze.

U izvještajnom periodu, zaduženost imovine se kretala na veoma niskom nivou, zbog čega je kontinuirano svrstana u „Kategoriju rizika 2“. Takođe, tokom izvještajnog perioda, zaduženost kapitala, zajedno sa pokazateljima pokrića kamata, pokrića kamata u gotovini i

pokrića duga, dosljedno se nalazila u najpovoljnijoj „Kategoriji 1“, što potvrđuje najmanji nivo rizika i visoku finansijsku stabilnost preduzeća. Nadalje, pokazatelj dug prema EBITDA bilježi oscilacije, krećući se od visoko rizičnih vrijednosti u 2020. 2021. i 2025. godini („Kategorija 4“) do umjereno povoljnog nivoa u 2023. („Kategorija 3“), što ukazuje na promjenjivu sposobnost generisanja operativne dobiti za uredno servisiranje duga.

Imajući u vidu da, revidirani Biznis plan CGES-a predviđa da se obaveze po osnovu kredita mogu servisirati iz redovnog poslovanja preduzeća, bez potrebe za aktiviranjem državne garancije, te da projekcije ukazuju na pozitivan operativni novčani tok tokom čitavog posmatranog perioda, Ministarstvo finansija cijeni da je fiskalni rizik vezan za izdavanje umjeren i kontrolisan, uz uslov redovnog praćenja finansijskih pokazatelja i realizacije planiranih mjera.

U skladu sa sprovedenom analizom, Ministarstvo finansija, sa aspekta poslovanja privrednih društava u većinskom vlasništvu Države, nema primjedbi na izdavanje državne garancije Vlade Crne Gore u iznosu do 15,00 miliona eura.

Odbor direktora CGES-a je krajem septembra 2025. godine usvojio Informaciju o kreditu i donio Odluku (br. 1-1-D/25-3148/7 od 7.10.2025. godine) kojom se ovlašćuje izvršni direktor da nastavi pregovore sa EBRD-om u cilju usaglašavanja konačnog teksta ugovora o kreditu, dok je Odlukom br. 1-1-D/25-4017/11, od 16. decembra 2025. godine, Odbor direktora ovlastio izvršnog direktora da pristupi potpisivanju Ugovora o kreditu za predmetni projekat.

U skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije i Zakonom o kontroli državne pomoći, Agencija za zaštitu konkurencije izdala je mišljenje, broj 01-430/25-482/4, od 9. decembra 2025. godine, kojim se potvrđuje da izdavanje državne garancije za predmetni kreditni aranžman ne predstavlja državnu pomoć.

Shodno prethodno navedenim, Ministarstvo finansija predlaže Vladi da odobri zaključivanje ugovora o kreditu između CGES-a i EBRD-a, kao i izdavanje državne garancije za predmetni kreditni aranžman u iznosu do 15,00 miliona eura.

Imajući u vidu da kreditno zaduženje uz državnu garanciju povećava potencijalnu odgovornost Države, potrebno je preduzeti mjere predostrožnosti pa se predlaže Ministarstvu energetike i rudarstva uspostavljanje adekvatnog sistema izvještavanja i kontinuirani nadzor nad realizacijom biznis plana i projektovanih prihoda CGES-a, radi pravovremenog identifikovanja rizika koji bi mogli dovesti do eventualnog aktiviranja državne garancije.

(Operation Number 56649)

LOAN AGREEMENT

(CGES BIH-MNE-ALB 220kv OHL Reconductoring)

between

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD

and

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

This draft Loan Agreement has been prepared for preliminary discussion purposes only.
Additional covenants may be added and the existing text is subject to change and final approval by European Bank for Reconstruction and Development.

Dated []

TABLE OF CONTENTS

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS	2
Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions	2
Section 1.02. Definitions	2
Section 1.03. Interpretation	5
ARTICLE II - PRINCIPAL TERMS OF THE LOAN	5
Section 2.01. Amount and Currency	5
Section 2.02. Other Financial Terms of the Loan	5
Section 2.03. Drawdowns.....	6
ARTICLE III - EXECUTION OF THE PROJECT	6
Section 3.01. Other Affirmative Project Covenants.....	6
Section 3.02. Project Implementation Unit (PIU)	7
Section 3.03. Procurement.....	8
Section 3.04. Environmental and Social Compliance Covenants	8
Section 3.05. Consultants	9
Section 3.06. Reporting Frequency and Submission Requirements.....	9
Section 3.07. Financial Metric.....	12
ARTICLE IV - FINANCIAL AND OPERATIONAL COVENANTS	13
Section 4.01. Financial Records and Reports.....	13
Section 4.02. Negative Financial Covenants.....	14
Section 4.03. Conduct of Business and Operations.....	15
ARTICLE V - SUSPENSION; ACCELERATION	16
Section 5.01. Suspension.....	16
Section 5.02. Acceleration of Maturity	16
ARTICLE VI - EFFECTIVENESS.....	16
Section 6.01. Conditions Precedent to Effectiveness	16
Section 6.02. Conditions Precedent to First Drawdown.....	16
Section 6.03. Legal Opinions	17
Section 6.04. Termination for Failure to Become Effective	17
ARTICLE VII - MISCELLANEOUS	17
Section 7.01. Notices.....	17
SCHEDULE 1 - DESCRIPTION OF THE PROJECT	S1-1
SCHEDULE 2 - CATEGORIES AND DRAWDOWNS	S2-1
SCHEDULE 3 - ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ACTION PLAN.....	S3-1
SCHEDULE 4 - GREEN PROJECT MONITORING PLAN	S4-21

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated [] between **CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD** (the "Borrower") and **EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT** (the "Bank" or "EBRD").

PREAMBLE

WHEREAS, the Bank has been established to provide financing for specific projects to foster the transition towards open market-oriented economies and to promote private and entrepreneurial initiative in certain countries committed to and applying the principles of multiparty democracy, pluralism and market economics;

WHEREAS, the Borrower intends to implement the Project as described in Schedule 1 which is designed to assist the Borrower in reconductoring the Montenegrin section of the 220kv overhead transmission line between Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Albania with the purpose of doubling its transmission capacity from [300MW to 600MW];

WHEREAS, Montenegro and the Borrower have requested assistance from the Bank in financing part of the Project;

WHEREAS, pursuant to a guarantee agreement dated the date hereof between Montenegro as Guarantor and the Bank (the "Guarantee Agreement" as defined in the Standard Terms and Conditions), the Guarantor has guaranteed the obligations of the Borrower under this Agreement; and

WHEREAS, the Bank has agreed on the basis of, *inter alia*, the foregoing to make a loan to the Borrower in the amount of up to EUR 15,000,000 (fifteen million Euros), subject to the terms and conditions set forth or referred to in this Agreement which shall for the purposes of the Standard Terms and Conditions constitute the "Loan Agreement".

NOW, THEREFORE, the parties hereby agree as follows:

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS

Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions

All of the provisions of the Bank's Standard Terms and Conditions dated 1 May 2025 are hereby incorporated into and made applicable to this Agreement with the same force and effect as if they were fully set forth herein, subject, however, to the following modifications (such provisions as so modified are hereinafter called the "Standard Terms and Conditions"):

(a) The following shall be added under Section 5.01(c) of the Standard Terms and Conditions and shall be considered as permitted Liens:

"(iii) (A) any Tax or other non-consensual Lien arising by operation of law or other statutory Lien; (B) any Lien arising in the ordinary course of business (including, but not limited to any vendor's Lien or other Lien on other assets, where such encumbrance secures only the purchase price or any credit, having a term of not more than 12 (twelve) months, obtained to finance it or any pledge over stocks created to secure short-term credit); (C) any Lien for a sum which is not yet delinquent or is discharged within 30 (thirty) days after the date it is created or, if the validity or amount of such Lien or the sum secured by such Lien is being contested in good faith and by proper proceedings and adequate reserves have been set aside for the payment of such sum and it is discharged within 30 (thirty) days after final adjudication; or

(iv) where the value of the property, revenue or asset is less than EUR 20,000,000 (or its equivalent in any other currency or currencies) as shown in the latest Financial Statements of the Borrower (whether in a single transaction or in a series of transactions, related or otherwise) over the life of the Loan."

Section 1.02. Definitions

Wherever used in this Agreement (including the Preamble and Schedules), unless stated otherwise or the context otherwise requires, the terms defined in the Preamble have the respective meanings given to them therein, the terms defined in the Standard Terms and Conditions have the respective meanings given to them therein and the following terms have the following meanings:

"Authorisation"	means any consent, registration, filing, agreement, notarisation, certificate, license, approval, permit, authority or exemption from, by or with any Governmental Authority, whether given or withheld by express action or deemed given or withheld by failure to act within any specified time period and all corporate, creditors' and shareholders' approvals or consents.
"Borrower's Authorised Representative"	means the Executive Director of the Borrower.
"ClientNet"	means the Bank's online portal for the transmission of documents and information between the Bank and its

clients, and any replacement website as the Bank may from time to time notify the Borrower.

"Core Supplier" means those suppliers and sub-suppliers who provide goods, equipment or materials essential to the Project.

"EBRD Procurement Rules" means the Procurement Policies and Rules for Projects Financed by the European Bank for Reconstruction and Development dated 15 May 2022, unless otherwise agreed in writing by the parties hereto.

"Enforcement Policy and Procedures" means the Bank's Enforcement Policy and Procedures dated 4 October 2017.

"Environmental and Social Action Plan" means the plan of environmental and social mitigation and improvement measures and prepared by the Borrower and the Bank, a copy of which is attached hereto as Schedule 3, as such plan may be amended from time to time with the prior written consent of the Bank in accordance with Section 3.04(d).

"Environmental and Social Law" means any applicable law in any relevant jurisdiction, concerning the protection of the environment, workers, communities or project affected people.

"Environmental and Social Matter" means any matter that is the subject of any Environmental and Social Law, any Environmental and Social Requirement or the Environmental and Social Action Plan.

"Environmental and Social Requirements" means Environmental and Social Requirements 1 through 8 and 10 (or, as the context may require, any one of such Environmental and Social Requirements) of the Environmental and Social Requirements dated 22 October 2024 and related to EBRD's Environmental and Social Policy dated 22 October 2024.

"Financing Agreements" means:

- (a) this Agreement; and
- (b) the Guarantee Agreement.

"Financial Statements" means the consolidated financial statements (including balance sheet, income statement, statement of changes in equity, cash flow statement and notes, comprising a

summary of significant accounting policies and other explanatory notes) of the Borrower prepared in accordance with internationally accepted accounting standards.

"Fiscal Year" means the Borrower's fiscal year commencing on 1 January of each year.

"Governmental Authority" means the government of the Guarantor, or of any political subdivision thereof, whether state, regional or local, and any agency, authority, branch, department, regulatory body, court, central bank or other entity exercising executive, legislative, judicial, taxing, regulatory or administrative powers or functions of or pertaining to government or any subdivision thereof (including any supra-national bodies), and all officials, agents and representatives of each of the foregoing.

"Green Project Monitoring Plan" means the plan agreed with the Bank, specifying the key performance indicators relating to green economy transition, climate risk, and alignment with the goals of the Paris Agreement, set out in Schedule 4, as such plan may be amended from time to time with the prior written consent of the Bank.

"Loan Currency" means EUR.

"Material Adverse Effect" means a material adverse effect on:

- (a) the ability of the Borrower to perform or comply with any of its obligations under any Financing Agreement;
- (b) the legality, validity, enforceability and binding nature of any Financing Agreement or the legal rights, remedies and priorities of EBRD under any of the Financing Agreements; or
- (c) the Project or the Borrower's financial condition.

"Net Worth" means the metric calculated in accordance with Section 3.07.

"Paris Agreement" means an international treaty adopted at the 21st session of the Conference of Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (FCCC/CP/2015/10/Add.1).

"Procurement Consultants" has the meaning given to this term in Section 3.05.

"Project Implementation

Unit" or "PIU" means the project implementation unit referred to in Section 3.02.

"Project Implementation Plan" means the plan in form and substance satisfactory to the Bank, prepared by the Borrower and approved by the Bank prior to the date of this Agreement, specifying the stages and other details of the Project implementation, as such plan may be amended from time to time by the Borrower with the prior written consent to the Bank.

"Statutes" means the by-laws of the Borrower [No 1805 approved by the shareholder meeting of the Borrower on 28 June 2021]¹.

Section 1.03. Interpretation

In this Agreement, a reference to a specified Article, Section or Schedule shall, except where stated otherwise in this Agreement, be construed as a reference to that specified Article or Section of, or Schedule to, this Agreement.

ARTICLE II - PRINCIPAL TERMS OF THE LOAN

Section 2.01. Amount and Currency

(a) The Bank agrees to lend to the Borrower, on the terms and conditions set forth or referred to in this Agreement, the amount of up to EUR 15,000,000 (fifteen million Euros).

Section 2.02. Other Financial Terms of the Loan

(a) The Minimum Drawdown Amount shall be EUR [500,000 (five hundred thousand Euros)], except for a Drawdown for payments relating to consulting services referred to in item (2) of Attachment to Schedule 2, for which the Minimum Drawdown Amount shall be [EUR 20,000 (twenty thousand Euros)], and provided further that the maximum total number of Drawdowns shall not exceed 28 (twenty-eight).

(b) The Minimum Prepayment Amount shall be EUR 2,000,000 (two million Euros).

(c) The Minimum Cancellation Amount shall be EUR 2,000,000 (two million Euros).

(d) The Interest Payment Dates shall be 30 April and 30 October of each year.

(e) (1) The Borrower shall repay the Loan in 20 (twenty) equal (or as nearly equal as possible) semi-annual instalments on 30 April and 30 October of each year,

¹ The Borrower to confirm.

with the first Loan Repayment Date being 30 April 2028 and the last Loan Repayment Date being 30 October 2037.

(2) Notwithstanding the foregoing, in the event that (i) the Borrower does not draw down the entire Loan amount prior to the first Loan Repayment Date specified in this Section 2.02(e), and (ii) the Bank extends the Last Availability Date specified in Section 2.02(f) below to a date which falls after such first Loan Repayment Date, then the amount of each drawdown made on or after the first Loan Repayment Date shall be allocated for repayment in equal amounts to the several Loan Repayment Dates which fall after the date of such drawdown (with the Bank adjusting the amounts so allocated as necessary so as to achieve whole numbers in each case). The Bank shall, from time to time, notify the Borrower of such allocations.

(f) The Last Availability Date shall be the day falling on the third anniversary of the Effective Date, or such later date that the Bank may in its discretion establish and notify to the Borrower and the Guarantor.

(g) The rate of the Commitment Charge shall be 0.5% per annum.

(h) The Loan is subject to a Variable Interest Rate. Notwithstanding the foregoing, the Borrower may, as an alternative to paying interest at a Variable Interest Rate on all or any portion of the Loan then outstanding, elect to pay interest at a Fixed Interest Rate on such portion of the Loan in accordance with Section 3.04(c) of the Standard Terms and Conditions.

Section 2.03. Drawdowns

(a) The Available Amount may be drawn down from time to time in accordance with the provisions of Schedule 2 to finance expenditures made (or, if the Bank so agrees, to be made) in respect of the reasonable cost of goods, works and services required for the Project.

(b) Notwithstanding Section 3.05(c) of the Standard Terms and Conditions, the Borrower has opted not to have the Front-end Commission paid out of the Available Amount and shall instead pay the Front-end Commission out of its own resources. The payment of the Front-end Commission by the Borrower shall be made pursuant to Section 3.05(d) of the Standard Terms and Conditions.

ARTICLE III - EXECUTION OF THE PROJECT

Section 3.01. Other Affirmative Project Covenants

In addition to the general undertakings set forth in Article IV of the Standard Terms and Conditions, the Borrower shall, unless the Bank otherwise agrees:

(a) Take any and all action necessary to provide adequate and sufficient funds for the completion of the Project, including by securing external financing, requesting contributions from the Guarantor and using the Borrower's own resources, if necessary;

- (b) Cause all goods, works and services financed out of the proceeds of the Loan to be used exclusively for the purposes of the Project and for civilian purposes;
- (c) Carry out the Project in accordance with a project implementation plan for the Project (the "**Project Implementation Plan**") furnished by the Borrower to the Bank (subject to any modifications to which the Bank may agree in writing);
- (d) Maintain its corporate existence in compliance with all applicable laws;
- (e) Conduct its business with due diligence and efficiency, in accordance with sound engineering, financial and business practices and in compliance with all Environmental and Social Laws and other applicable laws, including all money laundering laws;
- (f) Maintain books of account and other records adequate to present fairly the financial position, financial performance and cash flows of the Borrower and the results of its operations (including the progress of the Project) in conformity with internationally accepted accounting standards;
- (g) Maintain independent auditors, including any of PricewaterhouseCoopers, Deloitte Touche Tohmatsu, KPMG, Ernst & Young or any other auditors acceptable to the Bank;
- (h) Comply with all material agreements to which it is a party or by which it or any of its properties or assets is bound where such non-compliance would have a Material Adverse Effect;
- (i) Ensure satisfactory implementation of the Environmental and Social Action Plan and compliance with the EBRD Environmental and Social Policy;
- (j) Delegate the day-to-day management of the Project to the PIU, including but not limited to the financial and procurement management;
- (k) Pay when due all of its Taxes, including any Taxes against any of its properties, other than Taxes which are being contested in good faith and by proper proceedings and as to which adequate reserves have been set aside for the payment thereof. The Borrower shall make timely filings of all Tax returns and governmental reports required to be filed or submitted under any applicable law;
- (l) Provide or cause to be provided, when requested, all Authorisations required by the Borrower for the financing and carrying out of the Project, and carrying on of its business, including all Authorisations necessary to ensure that the Borrower is granted all easement rights and other land use rights necessary for carrying out the Project;
- (m) Execute all such other documents and instruments and do all such other acts and things as the Bank may reasonably determine are necessary or desirable to give effect to the provisions of the Financing Agreements.

Section 3.02. Project Implementation Unit (PIU)

In order to coordinate, manage, monitor and evaluate all aspects of Project implementation, including the procurement of goods, works and services as well as consultancy services for the Project, the Borrower shall, unless otherwise agreed with the

Bank, establish and at all times during execution of the Project operate a project implementation unit with adequate resources and suitably qualified personnel, under terms of reference acceptable to the Bank.

Section 3.03. Procurement

For purposes of Section 4.03 of the Standard Terms and Conditions, except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall comply with, and ensure that all goods, works and services required for the Project and to be financed out of the proceeds of the Loan are procured in compliance with, the EBRD Procurement Rules, and the following shall apply:

- (a) Goods, works and services as well as consultancy services shall be procured through open competitive procedures.
- (b) For purposes of Section 3.03(a), the open competitive procedures are set out in Section III of the EBRD Procurement Rules.
- (c) All contracts shall be subject to the review procedures set out in the EBRD Procurement Rules and shall be subject to prior review by the Bank.

Section 3.04. Environmental and Social Compliance Covenants

Without limiting the generality of Sections 4.02(a), 4.04(a)(iii), and 5.02(c)(iii) of the Standard Terms and Conditions, the Borrower shall, unless the Bank otherwise agrees:

- (a) Except as otherwise specified in the Environmental and Social Action Plan, the Borrower shall, and shall cause any contractor to, carry out the Project in accordance with the Environmental and Social Requirements, Environmental and Social Laws and other relevant Authorisations.
- (b) The Borrower will cause each Core Supplier to take appropriate measures to adequately prevent and mitigate, in a manner satisfactory to EBRD, any risks in relation to Environmental and Social Matters associated with Core Suppliers identified during the initial risk assessment or ongoing monitoring of the Project.
- (c) Without limiting the foregoing, the Borrower shall diligently implement and adhere to the Environmental and Social Action Plan and monitor the implementation of such plan in accordance with the monitoring provisions contained in such plan.
- (d) The Borrower and the Bank may from time to time agree to amend the Environmental and Social Action Plan in response to changes in the circumstances of the Project or the Borrower, unforeseen events and the results of monitoring. Without limiting the generality of the foregoing,
 - (1) if there is any adverse environmental or social impact or issue that was not foreseen by or contemplated in the Environmental and Social Action Plan either entirely or as to its severity,

(2) if any impact mitigation measure set out in the Environmental and Social Action Plan is not sufficient to eliminate or reduce any environmental or social impact to the level contemplated by the relevant Environmental and Social Requirements within the time frame set out in the Environmental and Social Action Plan, or

(3) if any material non-compliance with the Environmental and Social Action Plan or with any Environmental and Social Law has been identified by the Borrower, the Bank or an inspection from any regulatory or enforcement authority or by any audit conducted in accordance with Environmental and Social Laws or this Agreement,

the Borrower shall, as soon as reasonably practicable and subject to the consent of the Bank, develop and incorporate into the Environmental and Social Action Plan such additional or revised mitigation measures as may be necessary to achieve compliance with the Environmental and Social Requirements, the Environmental and Social Action Plan or Environmental and Social Laws, in each case in a manner satisfactory to the Bank.

Section 3.05. Consultants

(a) In order to assist in the implementation of the Project, the Borrower shall, unless otherwise agreed with the Bank, employ or cause to be employed, as required, and use consultants whose qualifications, experience and terms of reference are satisfactory to the Bank, including consultants to assist in the implementation of the Project (including qualified consultants acceptable to EBRD to assist the PIU with the implementation and supervision of the Project (the "**Procurement Consultants**")).

(b) The Borrower shall provide, without charge, to any consultants engaged to assist in matters relating to the Project or the operations of the Borrower all facilities and support necessary for the carrying out of their functions, including office space, photocopying equipment and supplies, secretarial services and transportation, as well as all documents, materials and other information that may be relevant to their work.

Section 3.06. Reporting Frequency and Submission Requirements

(a) Commencing from the Effective Date, until the full amount of the Loan has been repaid or cancelled, the Borrower shall submit to the Bank annual reports on Environmental and Social Matters arising in relation to the Borrower or the Project, as referred to in Section 5.02(c)(iii) of the Standard Terms and Conditions, within 150 (one hundred fifty) days after the end of the year being reported on. Such reports shall include information on the following specific matters:

(1) information on compliance by the Borrower with the Environmental and Social Requirements as described in Section 3.04(a) and the implementation of the Environmental and Social Action Plan;

(2) information on how the Borrower has monitored the compliance with the Environmental and Social Requirements and the Environmental and Social Action

Plan by any contractor engaged for the Project and a summary of any material non-compliance by such contractor with the Environmental and Social Requirements and the Environmental and Social Action Plan and of any measures taken to remedy such non-compliance;

(3) information on implementation of the stakeholder engagement plan and grievance mechanism required by Environmental and Social Requirement 10, including a summary of any grievances received and how such grievances were resolved;

(4) information on compliance by the Borrower with Environmental and Social Laws in relation to the Project, including a description of any claim, proceeding, order or investigation commenced or threatened against the Borrower, the status of any Authorisation required for the Project, the results of any inspection carried out by any regulatory authority, any violation of applicable laws, regulations or standards and any remedial action or fine relating to such violation, a summary of any material notice, report and other communication on Environmental and Social Matters relating to the Project submitted by the Borrower to any regulatory authority and any other circumstances giving rise to liability of the Borrower for any Environmental and Social Matter;

(5) information on occupational health and safety management and the occupational health and safety record of the Project, including the rates of accidents, lost time incidents and near-misses, any preventive or mitigative measures taken or planned by the Borrower, any staff training on occupational health and safety and any other initiatives in relation to occupational health and safety management which have been implemented or planned by the Borrower;

(6) a summary of any change in Environmental and Social Laws which may have a material effect on the Project;

(7) copies of any information on Environmental and Social Matters periodically submitted by the Borrower to its shareholders or the general public, if any;

(8) information on the key performance indicators as specified in the Green Project Monitoring Plan.

(b) The Borrower and EBRD may from time to time agree to amend the reporting templates in response to changes in the circumstances of the Project, the Borrower or the Borrower's business and operations, unforeseen events and/or the results of monitoring.

(c) Commencing from the Effective Date, the Borrower shall submit the periodic Project reports referred to in Section 4.04(a)(v) of the Standard Terms and Conditions quarterly, within 60 (sixty) days after the end of the period being reported on, until the Project has been completed. Such reports shall include the following specific features:

(1) the physical progress accomplished in the implementation of the Project to the date of report and during the reporting period;

(2) management discussions on the status and projected progress of the undertakings set forth in the Project Implementation Plan;

(3) actual or expected difficulties or delays in the implementation of the Project and their effect on the implementation schedule, including any expected changes in the completion date of the Project, and the actual steps taken or planned to overcome the difficulties and avoid delays;

(4) any proposed change in the nature or scope of the Project (including the technology used in, or the schedule for, the Project) or the business or operations of the Borrower;

(5) key personnel changes in the staff of the PIU, the consultants or the contractors;

(6) matters that may affect the cost of the Project;

(7) any development or activity likely to affect the economic viability of the Project;

(8) any claim made by the Borrower under any insurance policy;

(9) information on the identity and nationality of the contractor and the value of the contract in respect of any contract awarded by the Borrower relating to the Project that has a value in excess of EUR 100,000 (one hundred thousand Euros) (or the equivalent thereof in other currencies at then current rates of exchange); and

(10) any event or condition (including, any pending or threatened litigation, arbitration or administrative proceeding and any damage to or destruction of Project facilities) which might have a Material Adverse Effect or the implementation of the financing plan or a statement that there are no such events or conditions.

(d) Immediately upon the occurrence of an Event of Acceleration referred to in Section 7.06 of the Standard Terms and Conditions or any incident or accident relating to the Borrower or the Project which has or is likely to have a significant adverse effect on the environment, workers, or on public or occupational health or safety, the Borrower shall inform the Bank and promptly thereafter give the Bank notice thereof specifying the nature of such incident or accident and any steps and any corrective measures the Borrower is taking to remedy the same. The Borrower shall promptly inform EBRD, and keep EBRD informed of, any investigation being conducted by the Borrower in relation to such accident or incident and its outcome. Where an incident involves sensitive information in relation to a person or any risk of retaliation, the initial notice to the Bank shall not include any details of the identity of the persons involved. Without limiting the generality of the foregoing,

(1) an incident or accident relates to the Project if it occurs on any site used for the Project or, if it is caused by Project workers and/or facilities, equipment, vehicles or vessels used for or relating to the Project (whether or not being used on any site of the Project and whether or not being used by authorised or unauthorised persons);

(2) an incident or accident is considered to have a significant adverse effect on the environment or on public or occupational health or safety if:

- (A) any applicable law requires notification of such incident or accident to any Governmental Authority,
- (B) such incident or accident involves fatality of any person (whether or not such person is employed by the Borrower),
- (C) more than one person (whether or not such persons are employed by the Borrower) has received serious injury requiring hospitalisation,
- (D) such incident involves violence, harassment, bullying, intimidation, and/or exploitation or an allegation of violence, harassment, bullying, intimidation, and/or exploitation, including any form of sexual exploitation and sexual abuse,
- (E) such incident involves forced and child labour relating to the Project or the Borrower's business and operations,
- (F) such incident involves any form of retaliation; or
- (G) such incident or accident has become, or is likely to become, public knowledge whether through media coverage or otherwise.

(e) The Borrower shall promptly notify the Bank of any significant protest or petition by workers or members of the public directed at or relating to the Borrower or the Project which might have a Material Adverse Effect on the Borrower or the Project or which has become, or is likely to become, public knowledge through media coverage or otherwise. Within 10 (ten) days following such notification, the Borrower shall submit a report satisfactory to the Bank specifying the outcome of the Borrower's investigation into such protest, and any steps taken, or proposed to be taken, by the Borrower to resolve the issues raised in the protest.

(f) The Borrower shall furnish to the Bank:

- (1) on request, copies of all insurance certificates or policies; and
- (2) within 90 (ninety) days after the end of each Fiscal Year a summary of the Borrower's insurance policies, in the form and substance satisfactory to the Bank, prepared by the Borrower's insurer, or insurance broker or agent.

(g) The Borrower shall provide the Bank with any other information the Bank may reasonably request.

Section 3.07. Financial Metric

(a) The Borrower shall at all times, unless otherwise agreed with the Bank based on the Financial Statements, maintain a positive Net Worth throughout the term of this Agreement, for the 12 (twelve) months preceding the date of calculation. The Net Worth shall be calculated as the difference of the Total Assets minus the Total Liabilities.

(b) For the purposes of this Section:

(1) "Total Assets" means the aggregate value of all assets owned or controlled by the Borrower, including but not limited to cash, investments, receivables, inventory, property, and equipment, as determined in accordance with internationally accepted accounting standards; and

(2) "Total Liabilities" means aggregate amount of all debts, obligations, and liabilities of the Borrower, including but not limited to loans, payables, accrued expenses, and other financial obligations, as determined in accordance with internationally accepted accounting standards.

ARTICLE IV - FINANCIAL AND OPERATIONAL COVENANTS

Section 4.01. Financial Records and Reports

(a) The Borrower shall maintain procedures, records and accounts adequate to reflect, in accordance with internationally accepted accounting standards consistently applied, the operations and financial condition of the Borrower and its Subsidiaries, if any, and adequate to monitor and record the progress of the Project (including its costs and the benefits to be derived from it).

(b) The Borrower shall:

(1) have its records, accounts and Financial Statements (including its balance sheet, income statement and statement of changes in financial position, and notes thereon), and the records, accounts and financial statements of its Subsidiaries, for each Fiscal Year audited by independent auditors acceptable to the Bank in accordance with internationally accepted auditing principles and standards;

(2) furnish to the Bank as soon as available, but in any case, not later than 2 (two) months after the end of each half-year period of each Fiscal Year:

(A) certified copies of its unaudited Financial Statements for such half-year period of the Fiscal Year; and

(B) management discussion and analysis of the results for such half-year period, including calculation of the financial metric set out in Section 3.07;

(3) furnish to the Bank as soon as available, but in any case, not later than 3 (three) months after the end of each Fiscal Year:

(A) certified copies of its Financial Statements for the Fiscal Year; and

(B) management discussion and analysis of the results for the Fiscal Year, including calculation of the financial metric set out in Section 3.07;

(4) furnish to the Bank as soon as available, but in any case, not later than 7 (seven) months after the end of each Fiscal Year:

- (A) certified copies of its audited Financial Statements for such Fiscal Year, together with a report of auditors thereon, in the form and substance satisfactory to the Bank; and
 - (B) letter(s) from auditors (if such letter has been prepared by the auditors) to management of the Borrower commenting on, among other matters, the adequacy of the Borrower's financial control procedures, accounting systems and other management systems.
- (5) furnish to the Bank such other information concerning such records, accounts and financial statements, and the audit thereof, as the Bank may from time to time reasonably request.

Section 4.02. Negative Financial Covenants

(a) The Borrower shall not, except as the Bank otherwise agrees, take any of the following actions and shall provide to the Bank all such information thereon as the Bank may reasonably request:

- (1) enter into any agreement or arrangement to guarantee or in any way or under any condition to become obligated for all or any part of any financial or other obligation of another person, including any Subsidiary or Affiliate;
- (2) enter into any transaction with any person except in the ordinary course of business, on ordinary commercial terms and on the basis of arm's length arrangements, or establish any sole and exclusive purchasing or sales agency, or enter into any transaction whereby the Borrower might pay more than the ordinary commercial price for any purchase or might receive less than the full ex-works commercial price (subject to normal trade discounts) for its products or services;
- (3) enter into any partnership, profit-sharing or royalty agreement or other similar arrangement whereby the Borrower's income or profits are, or might be, shared with any other person;
- (4) (whether voluntarily or involuntarily) make any prepayment, repurchase or early redemption of any debt or make a repayment of any debt pursuant to any provision of any agreement or note which provides directly or indirectly for acceleration of repayment in time or amount, unless in any such case, if the Bank so requires, the Borrower contemporaneously makes a proportionate prepayment of the principal amount then outstanding of the Loan in accordance with the provisions of Section 3.07 of the Standard Terms and Conditions (except that the amount of any such prepayment shall not be subject to the Minimum Prepayment Amount requirements);
- (5) sell, transfer, lease or otherwise dispose of all or a substantial part of its assets with the aggregate value exceeding EUR 10,000,000 (ten million Euros) or the equivalent thereof in other currencies at then current rates of exchange (whether in a single transaction or in a series of transactions, related or otherwise) as shown in the latest audited accounts of the Borrower; or

(6) undertake or permit any merger, consolidation or reorganisation, where, in the reasonable opinion of the Bank, such merger, consolidation or reorganisation could have a Material Adverse Effect.

(b) The Borrower shall not, unless it informs the Bank at least 30 (thirty) days in advance, take any of the following actions and shall provide to the Bank all such information thereon as the Bank may reasonably request:

(1) enter into any management contract or similar arrangement whereby its business or operations are managed by any other person, including any Subsidiary or Affiliate; or

(2) form any Subsidiary, or make or permit to exist loans or advances to, or deposits (except deposits in the ordinary course of business with reputable banks) with, other persons or investments in any person, including any Subsidiary or Affiliate; provided, however, that the Borrower shall be at liberty to invest in short-term investment grade marketable securities solely to give temporary employment to the Borrower's idle resources.

Section 4.03. Conduct of Business and Operations

The Borrower shall, except as the Bank otherwise agrees:

(a) Conduct its business and operations in accordance with internationally recognised sound administrative, financial, engineering and other relevant standards and practices, and with due regard to all its principal operating policies;

(b) Promptly take all action within its powers to maintain its legal existence, to carry on its operations and to acquire, maintain and renew all rights, properties, powers, privileges and franchises that are necessary for the conduct of its business, including the carrying out of the Project;

(c) Not sell, lease or otherwise dispose of any of its assets that are required for the efficient carrying on of its operations or the disposal of which may prejudice its ability to perform satisfactorily any of its obligations under this Agreement;

(d) Promptly notify the Bank of any proposal to amend, suspend or repeal any provision of the Statutes which could have a Material Adverse Effect on the Borrower or the Project and afford the Bank an adequate opportunity to comment on such proposal prior to taking any action thereon;

(e) Take out and maintain with responsible insurers, or make other provisions satisfactory to the Bank in respect of, insurance against such risks of loss, damage and liability and in such amounts as are consistent with appropriate practice; and

(f) At all times operate and maintain its plant, facilities, equipment and other property in good working order and, promptly as needed, make all necessary repairs and renewals thereof, all in accordance with sound business and financial practice.

ARTICLE V - SUSPENSION; ACCELERATION

Section 5.01. Suspension

The following are specified for purposes of Section 7.01(a)(xvii) of the Standard Terms and Conditions:

- (a) The legislative and regulatory framework applicable to the energy sector in the territory of the Guarantor shall have been amended, suspended, abrogated, repealed or waived and such amendment, suspension, abrogation, repealing or waiver is reasonably expected to have Material Adverse Effect on the Borrower or the Project, unless approved by the Bank in writing;
- (b) The Borrower shall have taken any of the actions referred to in Section 4.02(b) so as to affect materially and adversely the operations or the financial condition of the Borrower or its ability to carry out the Project or to perform any of its obligations under this Agreement; or
- (c) The Guarantor shall have terminated the Guarantee Agreement or any of its provisions.

Section 5.02. Acceleration of Maturity

The following are specified for purposes of Section 7.06(f) of the Standard Terms and Conditions:

- (a) any of the events specified in Section 5.01 shall have occurred and shall have continued for 30 (thirty) days after notice has been given by the Bank to the Borrower.

ARTICLE VI - EFFECTIVENESS

Section 6.01. Conditions Precedent to Effectiveness

For purposes of Section 9.02(c) of the Standard Terms and Conditions, as an additional condition to the effectiveness of this Agreement and the Guarantee Agreement, the Bank shall have received and agreed to a funding plan for the Project, in form and substance satisfactory to the Bank.

Section 6.02. Conditions Precedent to First Drawdown

The obligation of the Bank to make the first Drawdown shall be subject to the prior fulfilment, in form and substance satisfactory to the Bank, or at the sole discretion of the Bank the waiver, whether in whole or part and whether subject to conditions or unconditional, of the following conditions:

- (a) The Borrower has established the PIU with adequate resources and suitably qualified personnel, under terms of reference acceptable to the Bank, and the PIU is operational;
- (b) The Borrower has employed or caused to be employed, as required, and uses consultants whose qualifications, experience and terms of reference are satisfactory to the Bank, to assist the PIU with the implementation of the Project, as required by Section 3.05;
- (c) The Bank shall have received and approved the Project Implementation Plan;
- (d) The Borrower has not defaulted on any principal or interest repayments or any other amount due to the Bank under the existing loan agreements between the Borrower and the Bank; and
- (e) The Borrower shall have received a decision of the national environmental authority on the need of an environmental impact assessment (in accordance with the Law on Environmental Impact Assessment) and shall have provided evidence of compliance with such decision (including by preparing an environmental impact assessment, if required) to the satisfaction of the Bank.

Section 6.03. Legal Opinions

- (a) For purposes of Section 9.03(a) of the Standard Terms and Conditions, the opinion or opinions of counsel shall be given on behalf of the Borrower by the Head of the Legal Department of the Borrower.
- (b) For purposes of Section 9.03(b) of the Standard Terms and Conditions, the opinion or opinions of counsel shall be given on behalf of the Guarantor by the Protector of the Property and Legal Interests of Montenegro.

Section 6.04. Termination for Failure to Become Effective

The date 180 (one hundred and eighty) days after the date of this Agreement is specified for purposes of Section 9.04 of the Standard Terms and Conditions.

ARTICLE VII - MISCELLANEOUS

Section 7.01. Notices

- (a) The following addresses are specified for purposes of Section 10.01 of the Standard Terms and Conditions, except that any notice shall be deemed to be delivered if by hand, mail, or in pdf or similar format by electronic mail:

For the Borrower:²

Crnogorski Elektroprenosni Sistem AD
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18
81000 Podgorica
Montenegro

Attention: Executive Director

Telephone: []

Email: office@cges.me

For EBRD:

European Bank for Reconstruction and Development
5 Bank Street
London E14 4BG
United Kingdom

Attention: Banking Services / Operation No. 56649

Telephone: +44 20 7338 6000

Email: bankingservices@ebrd.com

(b) The Bank may invite the Borrower to register to use ClientNet or another form of electronic communication and, if the Borrower and the Bank agree to use ClientNet or such other form of electronic communication, any notice, application or other communication from the Borrower to the Bank or from the Bank to the Borrower (other than any notice, application or other communication that is required by this Agreement or any other Financing Agreement to be in an original, certified or hard copy), may, subject to the terms and conditions of ClientNet or such other form of electronic communication, be given or made by posting such notice, application or other communication on ClientNet or sent in accordance with the terms agreed concerning such other form of electronic communication.

(c) Any notice, application or other communication delivered by hand, airmail or facsimile transmission or via ClientNet or another agreed form of electronic communication will only be effective when actually received (or made available) in readable form, provided that any notice, application or other communication that is received (or made available) after 5:00 p.m. in the place in which the party to whom the relevant notice, application or communication is sent has its address for the purpose of this Agreement shall be deemed only to become effective on the following day.

(d) The following are the names, titles and email addresses of the persons designated as the initial contacts of the Borrower for purposes of any invitation the Bank may send to the Borrower regarding ClientNet:³

² The Borrower to confirm.

³ The Borrower to confirm relevant details.

<i>Name</i>	<i>Title</i>	<i>E-mail address</i>
Milena Milatovic	Director of Sector for financial and economic affairs	milena.milatovic@cges.me
Vladimir Bojičić	Chief of financial planning, control and investor relations department	vladimir.bojicic@cges.me
Slobodanka Sehovac	Financial Analyst	slobodanka.sehovac@cges.me

IN WITNESS WHEREOF, the parties hereto, acting through their duly authorised representatives, have caused this Agreement to be signed in [six]⁴ copies and delivered at [Podgorica, Montenegro] as of the day and year first above written.

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD

By: _____
Name: []
Title: []

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By: _____
Name: []
Title: []

⁴ The Borrower to advise on the number of originals required for their files. EBRD would require 2 originals for its files.

SCHEDULE 1 - DESCRIPTION OF THE PROJECT

1. The purpose of the Project is to assist the Borrower in reconductoring the Montenegrin section of the 220kv overhead transmission line between Trebinje (Bosnia and Herzegovina) - Podgorica (Montenegro) - Perucica (Montenegro) - Vau i Dejes (Albania), with the purpose of doubling its transmission capacity from [300MW to 600MW], and allowing more renewable energy source plants to be developed by private investors.

2. The Project consists of the following Parts, subject to such modifications thereof as the Bank and the Borrower may agree upon from time to time:

Part A: Cost of rehabilitation of the existing 220 kV lines Trebinje (Bosnia and Herzegovina) – Perućica (Montenegro) – Podgorica (Montenegro) – Vau Dejës (Albania), within Montenegro from the border with Bosnia and Herzegovina to the border with Albania;

Part B: Project Implementation Unit and Procurement Consultants.

3. The Project is expected to be completed by [31 July 2028].

SCHEDULE 2 - CATEGORIES AND DRAWDOWNS

1. The table attached to this Schedule sets forth the Categories, the amount of the Loan allocated to each Category and the percentage of expenditures to be financed in each Category.
2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 above, no Drawdown shall be made in respect of expenditures incurred prior to the date of the Loan Agreement.

Attachment to Schedule 2

Category	Amount of the Loan Allocated in the Loan Currency	Percentage of Expenditures to be Financed
(1) Goods, works and services for the reconductoring the 220kv overhead transmission line between Bosnia and Herzegovina - Montenegro - Albania	14,975,000	[99.8]% of contract value excluding any Taxes
(2) Consulting services for Project Implementation Unit, Procurement Consultants	25,000	[100]% of contract value excluding any Taxes
Total	15,000,000	

SCHEDULE 3 - ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ACTION PLAN

Environmental and Social Action Plan: CGES reconductoring

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
ESR1	Assessment and Management of Environmental and Social Impacts and Issues					
1.1	CGES to develop and implement a simple, Project-specific Environmental and Social Management System (ESMS) which will include the following E&S requirements: - Defined Roles and Responsibilities: Clearly assign specific roles for managing E&S issues, such as an ESMS Coordinator or Manager. - Simple Risk Assessment and Management Procedure: Develop a clear and concise procedure for identifying, assessing and managing potential E&S risks and impacts associated with the Project. - Monitoring and Review Procedure: Develop an internal monitoring and review procedure that will cover (sub)contractor management in terms of E&S aspects, as well as an internal Project-specific monitoring and auditing process.	- Optimisation of E&S management through a developed formalised system - Provide resources for training and monitoring - Compliance with ESR1	- EBRD ESR1 - Best practice	Resources: CGES internal resources, or external consultancy for development of ESMS and E&S Policy Investment Needs: Payment of external consultancy for development of ESMS and E&S Policy; none in case internal resources are used Responsibility: CGES	Prior to Project implementation	Target: Full compliance with EBRD ESR1 achieved Evaluation Criteria: - Project-specific ESMS established and operational - Project-specific E&S Policy defined - Assigned roles for E&S management - Simple Risk Assessment and Management Procedure developed - Regular ESHS reports to EBRD - EBRD notified

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
1.2	CGES to require through tendering and contracts that the Contractor develops and implements Project-specific Environmental and Social Management System (ESMS) in line with ISO 14001 and ISO 9000 and with clearly defined roles and responsibilities regarding Project implementation. The ESMS needs to include: • EHSS Policy, • EHSS Objectives and targets, • Identification of legal and other requirements, • Clearly defined roles, responsibilities, and budget for implementation of the ESMS, • Register of E&S aspects and impacts, • EHSS Procedures and operational controls to minimise impacts, • H&S risk assessment for work places, • Internal and external EHSS monitoring, • Internal EHSS review and audits, • Management reviews. The Project-specific contractor management system will ensure that contractors working on project sites meet all requirements. This entails: • Incorporating relevant ESMP conditions into tender documents as appropriate, contractually requiring contractors to apply these standards and provide for mitigation of non-compliance, • Overseeing and auditing that contractors have the knowledge and skills to perform their Project tasks in accordance with contract conditions,	• Optimisation of E&S management through a formalised system • Minimisation of environmental, social and health related accidents • Compliance with ESR 1	• EBRD ESR1 • Good international practice • ISO 14001 • ISO 45001 • ISO 39001	Resources: Contractor's internal resources Investment Needs: Included in Contractor's budget Responsibility: Contractor to develop and implement; CGES/PIU to supervise	Prior to Project implementation	Target: Full compliance with EBRD ESR 1 and ISO standards requirements achieved Evaluation criteria: • Project-specific ESMS and contractor management system developed and operational • Project-specific E&S Policy defined • Written procedure for Project management developed • External audit and monitoring reports prepared • EBRD notified through annual E&S reports

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	In case of further subcontracting, requiring that contractors have similar arrangements with their subcontractors.					
1.3	During the procurement of materials, CGES to include contractual clauses requiring suppliers to comply with the specified E&S requirements throughout the contract duration: - All materials must be supplied from authorised sources. - Suppliers must adhere to E&S principles outlined in the Project-specific ESMS and E&S Policy, including policies and procedures for managing E&S risks associated with their operations. - Suppliers must demonstrate sustainable sourcing practices for all materials used in the construction activities on the Project, including certifications (such as ISO 14001 or equivalent) that ensure compliance with recognised environmental standards. - Suppliers must comply with all applicable environmental laws and regulations related to the production and sourcing of materials, holding all required permits under national and international legislation. - Suppliers must comply with the applicable labour	Compliance with national and EBRD requirements	- National requirements - EBRD ESR1	Resources: CGES internal resources Investment Needs: None Responsibility: CGES/PIU	During the Project preparation phase	Target: Materials supplied from authorised and sustainable sources Evaluation Criteria: - E&S requirements regarding materials sourcing included in the tender documentation - Information on E&S requirements implementation included in reports submitted to EBRD

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	standards set forth in the International Labour Organisation Conventions, ensuring no use of forced labour or child labour through provision of a declaration in the proposals					
1.4	Conduct environmental induction training for all Contractor staff before works (waste segregation, spill response, noise/dust control, biodiversity protection).	Workers without training may cause avoidable environmental damage (spills, vegetation damage, disturbance to wildlife).	EBRD ESR1; Law on environment , Law on environmental impact assessment, Law on nature protection, Law on waste management , Water law, Law on air, Law on Protection from Noise in the Environment , Law on Alien and Invasive Alien Species	Contractor; CGES – oversight.	Before starting the work. Condition Precedent for 1 st disbursement	

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
			of Plants, Animals and Fungi, best practice.			
1.5	Finalise procedure of Environmental Impact Assessment (in accordance with the Law on environmental Impact Assessment) and comply with decision of the national environmental authority.	Non-compliance with national legislation and EBRD's Environmental and Social Policy (ESP); incomplete project documentation and risk of failing to obtain the necessary permits for project implementation.	EBRD ESR1; Law on environmental impact assessment.	CGES/Contractor	Before starting the work. Condition Precedent for 1 st disbursement	
1.6	Appoint a person in charge of environmental protection issues on the project which will monitor the implementation of the prescribed measures.	Inadequate implementation of measures prescribed by ESHS documentation and insufficient oversight of environmental protection issues.	EBRD ESR1, best available practice	Contractor	Before starting the work.	

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
1.7	Include Environmental & Social (E&S) requirements in all contracts with contractors and subcontractors; ensure oversight during implementation.	Contractors may fail to comply with E&S obligations if they are not contractually bound; increased risk of non-compliance, pollution, safety issues, and reputational damage.	EBRD ESR1, ESR3, ESR6; Law on environment; best available practice.	CGES – contract preparation and oversight; Contractors – implementation.	Before contract signing	
ESR2	Labour and Working Conditions					
2.1	CGES/PIU to require from Contractors during the procurement procedure to submit a statement that the Contractors comply with all Montenegrin labour regulations and EBRD ESR2 and will comply with these regulations during construction. CGES/PIU also to require from Contractors to establish a worker grievance mechanism in line with ESR2. Mandate that induction training for Contractor's workers must include at least (but not limited to): 1) an overview of labour standards, 2) worker's code of conduct, 3) workers grievance mechanism, 4) identification, prevention, and reporting of any gender-based violence and harassment incidents. CGES/PIU to ensure monitoring of Contractors' performance through the Supervision Engineer which will include compliance with labour standards in its monthly progress reports for CGES/PIU. Additionally, the	Ensuring that workers' rights are protected	- Labour Law of Montenegro - EBRD ESR 2	Resources: Contractor's internal resources Investment Needs: None Responsibility: Contractor to implement, Supervision Engineer/CGES/PIU to supervise	During Procurement Procedure and construction phase	Target: Full compliance with Montenegrin labour regulations and ESR2 requirements achieved Evaluation Criteria: - Provision on compliance with labour standards including establishment of a grievance mechanism for all workers (including sub-contractors) incorporated into the Procurement Procedure and contracts with contractors - Statement provided by Contractors that they fully observe all

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	Contractor/Supervision Engineer will report serious incidents to CGES within 48 hours.					Montenegrin labour regulations, EBRD ESR2 and will comply with these during construction • Documented induction trainings • Compliance verified through monthly progress reports signed off by CGES/PIU • Information included in reports submitted to EBRD
2.2	If a live-in camp is established on site, the Contractor is required to develop a comprehensive Workers' Accommodation Plan adhering to the EBRD-IFC "Workers' accommodation: process and standards" document (2009) ⁶¹	Ensuring appropriate, fair, and adequate compensation for damage to private property caused by the implementation of the Project	EBRD ESR2	Resources: Contractor's internal resources Investment needs: Contractual obligation of the Contractor Responsibility: Contractor for development and implementation; CGES/PIU to	Prior to the start of construction	Target: Adequate living and working conditions for workers provided Evaluation Criteria: Workers' Accommodation Plan developed (if needed).

⁶¹ <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2000/publications-gpn-workersaccommodation>

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
				supervise		
ESR3	Resource Efficiency and Pollution Prevention and Control					
3.1	Implement all prescribed environmental protection measures (especially regarding soil, water and biodiversity protection); Develop a Spill Prevention and Response Plan; Provide spill kits at all work sites; Train staff in spill response.	Accidental oil/fuel leaks may contaminate soil and water (Zeta, Morača, Cijevna Rivers, Skadar Lake basin, occasionally water streams).	EBRD ESR3; Law on environment, Law on nature protection, Water Law; Law on Alien and Invasive Alien Species of Plants, Animals and Fungi, ISO 14001, best available practice.	Contractor (implementation), CGES (oversight)	Prior to works; training repeated during the hiring of new workers	Spill Prevention Plan in place; 100% staff trained; 0 uncontrolled spills >5 L.
3.2	Implement air quality control measures during construction (dust suppression, vehicle emission controls, maintenance of machinery).	Dust generation from access roads; exhaust emissions from machinery; short-term impacts on nearby settlements and crops.	EBRD ESR3; Law on air protection.	Contractor (implementation), CGES (supervision)	During construction phase	Evidence of water spraying on unpaved roads; machinery maintenance logs; no complaints from communities.
3.3	If necessary, update the WMP and align it with the project requirements. The Waste Management Plan should cover segregation, recycling of conductors, and disposal of hazardous waste through licensed operators, in accordance	Improper handling of waste could cause pollution and reputational damage.	EBRD ESR3; Law on waste management , best	Contractor (plan & execution), CGES (oversight)	Before start of construction	Waste Management Plan approved; 100% of metal recycled; hazardous waste transfer lists available.

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	with the applicable Waste Management Law		available practice.			
ESR4	Health, Safety and Security					
4.1	Develop an Occupational Health and Safety Plan (OHSP) in accordance with EBRD requirements and national regulations. The plan should include the following key components: • OHS Policy Statement – Clear commitment from top management to provide a safe and healthy workplace and comply with legal and international requirements. • Roles and Responsibilities – Defined duties and accountability for management, supervisors, workers, and contractors. • Construction method, work method, method and execution assembly works, assembly and disassembly instructions, etc. • Hazard Identification and Risk Assessment – Systematic process to identify workplace hazards and assess associated risks for all activities (work at height, electrical works, equipment operation, etc.). • Risk Control Measures – Hierarchy of controls (elimination, engineering controls, administrative controls, PPE) with clear procedures for implementation. • Safe Work Procedures – Documented instructions for critical tasks such as lock-out/tag-out, working near energized lines, tower climbing, lifting operations, and equipment handling. • Competence, Training and Awareness – Regular	Risk and severity of potential OHS incidents at construction site	EBRD ESR4 National regulations	Own resources, Specialist, consultants	At least 2 months before construction due to start	Submit the Occupational Health and Safety Plan for review and approval by the EBRD. The plan must also be submitted to the national inspection authorities, the Occupational Health and Safety Inspectorate, no later than 5 days before the start of works, along with the notification of the start of works. Provide regular reports to EBRD in accordance with reporting schedule.

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	training programs, verification of qualifications, and toolbox talks to ensure workers understand risks and controls. • Contractor and Subcontractor Management – Requirements for contractors to comply with the OHS plan, including audits and performance monitoring. • Health Surveillance (if applicable) – Medical checks and monitoring for workers exposed to occupational hazards (e.g., noise, electromagnetic fields, chemicals). • Incident Reporting and Investigation – Mechanisms to report incidents, near-misses, and unsafe conditions, with procedures for root cause analysis and corrective actions. • Monitoring, Measurement and Review – Regular inspections, performance monitoring, and management review to ensure continuous improvement of OHS performance. • Worker Participation – Opportunities for workers to be involved in hazard identification, risk assessment, and development of safety improvements. • Documentation and Record Keeping – Maintenance of all OHS-related records including training, inspections, audits, and incident logs. Graphic part of the plan with all the details of importance for occupational health and safety drawn (view of the facility where the works are being carried out, view of entrances, approaches and passageways at the construction site, route of safe roads for movement, view					

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	of parking lots and lots for repair and maintenance of vehicles and mechanization and construction site equipment, view of the warehouse of prefabricated elements, view of the storage of liquid fuels, technical gases and combustible materials, view of sanitary facilities, view of the facility for accommodation, food, recreation, changing, heating, drying employees' clothes, etc).					
4.2	Develop a Community Health and Safety Plan (CHSP) in accordance with the requirements of the EBRD. The plan should include the following key components: • Introduction and Objectives – Clear statement of purpose, describing how the plan will protect local communities from health and safety risks associated with project activities. • Roles and Responsibilities – Definition of responsibilities for implementing CHS measures (project owner, contractors, subcontractors, public authorities). • Identification of Community Risks – Assessment of risks for nearby residents, road users, and other stakeholders (traffic, noise, dust, access restrictions, electrical hazards, interaction with construction equipment). • Traffic and Transport Management – Procedures to safely manage crossings, road closures, detours, signalling, and coordination with railway operators or road authorities. • Public Communication and Engagement – Strategy for notifying the public about planned works,	Risk and severity of potential CHS incidents at construction site	EBRD ESR4	Own resources, OHS Specialist, consultants	At least 2 months before construction is due to start	Submit the CHS Plan for review and approval by the EBRD. Provide regular reports the EBRD in accordance with reporting schedule. Reports about any serious CHS accidents on site shall be reported to EBRD within 2 working days.

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	outages, road closures, and potential hazards (website updates, social media, local media announcements). • Access Control and Physical Safety Measures – Requirements for fencing, barriers, warning signs, and restricted zones to prevent unauthorized entry into dangerous areas. • Management of Utilities and Services – Measures to minimize and communicate disruptions of electricity supply, water, or other services during works. • Health Risk Management – If applicable, measures to control dust, noise, vibration, and exposure to hazardous materials that could affect public health. • Coordination with Emergency Services – Mechanisms for collaboration with local fire brigades, medical teams, police, and disaster response services to ensure rapid response in case of incidents. • Community Grievance Mechanism – Accessible process for communities to report concerns, complaints, or incidents related to construction or operations, with timelines for response. • Monitoring and Reporting – Procedures for monitoring CHS performance, documenting incidents affecting the public, and regularly reviewing the plan's effectiveness.					
4.3	For the construction phase, CGES will undertake the following activities to ensure community health and safety: • Provide advance notice to the affected local community about planned power outages through	• Compliance with National legislation • Compliance with	• National legislation • EBRD ESR4	Resources: CGES internal resources	Prior to construction commencement	Target: Full compliance with National legislation, EBRD requirements for community and worker's health and

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	multiple channels (website, social media, local media). - Before starting work near energized lines, verify and implement lockout/tagout procedures and proper isolation. - Inform the public of emergency contact numbers and procedures for reporting any accidental energization or safety concerns. - Conduct clear communication campaigns to ensure timely and accurate information is provided to the community regarding ongoing works, risks, and restricted areas. - Establish feedback and grievance mechanisms in accordance with the Stakeholder Engagement Plan (SEP). Additionally, through tender procedures, CGES will require the Contractor to undertake the following activities: - Install signage at all construction sites and potential hazard zones. - Set up physical barriers, fencing, and warning signs to prevent unauthorized access to high-risk areas. - Provide or train workers to monitor perimeters and prevent bystander entry into hazardous zones. - Provide training for all employees involved with Project execution. The training programme must include, as a minimum, the worker's code of conduct, as well as GBVH awareness and prevention training. - Regularly monitor weather conditions and suspend	EBRD requirements Safe work environment		Investment Needs: Included in CGES budget Responsibility: CGES and Contractor to implement; PIU to supervise	ement and during the construction phase	safety and best practices achieved Evaluation Criteria: - Notice to the affected local community about planned power outages provided through multiple channels (website, social media, local media). - Lockout Tagout Procedures are verified and implemented - Local community informed of emergency contact numbers and procedures for reporting - Clear communication conducted - Signage is installed at all construction sites - Physical barriers, fencing, and warning signs are set up - Training programme developed and training conducted for all employees involved with

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	work in a timely manner during high winds, heavy rain, or other adverse weather conditions. • Develop and implement an Emergency Preparedness and Response Procedure. • Establish feedback and grievance mechanisms in accordance with the SEP.					the Project execution, performed and documented • Weather conditions are regularly monitored and works suspended in a timely manner during high winds, heavy rain, or other adverse weather conditions. • Emergency Preparedness and Response Plan developed • Public grievance channel established and SEP implemented • Information included in reports submitted to EBRD
4.4	During all phases of the Project, CGES will undertake the following specific actions for vulnerable groups: • Maintain meaningful consultations with vulnerable PAPs on site; • Cooperate with vulnerable PAPs and provide them with reasonable assistance; • Ensure that mechanisms for psychosocial assistance to the workforce and vulnerable PAPs are in place on site. • Provide access to Grievance Forms on site (via the	• Compliance with EBRD requirements	• EBRD ESR4	Resources: CGES internal resources Investment Needs: Included in the CGES budget Responsibility:	During all phases of the Project	Target: Full compliance with EBRD requirements achieved Evaluation Criteria: • Meaningful consultations with vulnerable PAPs have been maintained on site, with regular meetings conducted, minutes recorded, and

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	Contractor) during the implementation of works and at all project locations.			CGES and Contractor to implement; PIU to supervise		feedback integrated into project implementation • Number of vulnerable PAPs assisted, documentation of support provided, information included in reports submitted to EBRD • Access to Grievance Forms on-site provided.
4.5	• It is essential that the supervision team responsible for project implementation includes at least one qualified Occupational Health and Safety (OHS) Manager, adequately equipped and empowered to oversee compliance with all OHS requirements. This professional will ensure that risk assessments are carried out, safe work procedures are implemented, and that all incidents are reported and investigated. • Similarly, the Contractor is required to appoint at least one dedicated OHS Manager for the entire duration of the construction phase. This individual must be present on site during critical activities, coordinate with the supervision team, provide regular safety briefings and toolbox talks, and ensure that workers receive appropriate training and personal protective equipment. The presence of qualified OHS managers on both the client/supervision and contractor side establishes a dual layer of oversight, which is essential for maintaining high safety standards, preventing	Risk of accidents and improving the overall occupational health and safety system	EBRD ESR4 National requirements	Own resources, occupational health and safety experts	During the duration of project activities	Documented inspections at the construction site. Provide regular reports the EBRD in accordance with reporting schedule.

N o .	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	incidents, and ensuring compliance with EBRD ESR4 and national legislation.					
4.6	The Contractor shall develop a comprehensive Traffic Management Plan in line with Good International Practice (GIP) and in compliance with the requirements of EBRD Environmental and Social Policy (2024) and ESR4. The plan should address all phases of construction and include, at a minimum, measures for traffic control, signage, road user safety, coordination with local authorities, and scheduling of works to minimize disruption. Special attention shall be given to crossings over public roads and railways, safe movement of oversized loads, and protection of pedestrians and other vulnerable road users.	Road disruption, outlines road safety requirements, includes adequate safety provisions for vulnerable users	EBRD ESR4, GIP	Own resources, safety and transport professionals	At least 2 months before construction due to start	Submit Traffic Management Plan for review and approval by the EBRD. Provide regular reports the EBRD in accordance with reporting schedule.
4.7	The Contractor shall develop and implement an Emergency Preparedness and Response Plan (EPRP) that is fully compliant with the requirements of EBRD Environmental and Social Policy (2024) and ESR4. The EPRP shall define potential emergency scenarios (including electrical incidents, fires, medical emergencies, severe weather events, and equipment failures, natural disasters, hazardous materials), outline clear response procedures, assign responsibilities, and establish communication protocols with local emergency services and the National Dispatch Centre. In addition, the Contractor must provide regular training to all personnel on emergency response procedures, including drills and simulations, to ensure readiness and reduce response time in case of an actual incident. Lessons learned	Resources and coordination present to avert or manage foreseeable accidents and emergencies	EBRD ESR4, GIP	Own resources, safety and emergency response professionals	At least 2 months before construction due to start	Submit the EPRP for review and approval by the EBRD. Immediate reports required by the EBRD in accordance with reporting procedures.

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	from drills and real events should be documented and used to improve the plan over time.					
ESR5	Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement					
5.1	- CGES to inform landowners in advance about the planned works and durations, and explain the possibility of minor and temporary impacts, if any; - CGES to provide written agreements only in cases where damage is certain or anticipates (such as locations of pulling and tensioning equipment required for conductor stringing) as well as in cases where damage occurs during the execution of works; - Contractor to provide a detailed photo log of the condition of each tower and its surroundings during project planning, i.e. prior to project implementation. Also make a record of the condition after completion of works; - CGES to provide written statements/contracts of negotiated settlement to all owners whose objects are damaged during project implementation by falling objects, equipment, etc. (in case of such situations); - CGES to provide written agreements to affected landowners in relation to compensation for damage caused, as well as compensation for any damage caused to crops. - Contractor to restore the land to its pre-project condition if possible or as much as possible - CGES to inform forest/vegetation owners in advance of any planned activities. CGES to provide written agreements with affected owners if significant		- EBRD ESR5 - Montenegrin legislation	Resources: CGES's internal resources Investment needs: Included in CGES's budget Responsibility: CGES/PIU and Contractor	During all Project's phases	Target: Appropriate, fair, and adequate compensation for damage to private property caused by the implementation of the Project provided Evaluation Criteria: - Written consent (including information about the type of works, duration of works, and access points) provided by CGES to each landowner for approval to access their land for the purpose of Project implementation. - Statements about potential impacts on land (physical damage) provided by CGES to each landowner whose property may be affected by the implementation of the Project. - Detailed photo log

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	vegetation damage occurs; • Provide access to Grievance Forms on site (via the Contractor) at the time of implementation of works and at all locations; • Carry out additional consultations and adapt project implementation in areas of the following towers, as they are located rather close to residential objects: Tower 99 in Section 2; Tower No. 88 in Section 2; Tower No. 22 in Section 2; Tower No. 001 (tension tower) in Section 2; Tower No. 003 in Section 2; Tower No. 215 in Section 3; Tower No. 180 (tension tower) in Section 3; Tower No. 172 (tension tower) in Section 3.					provided by CGES. • Adequate compensation and damage reimbursement agreed upon and paid by CGES. • Written consent from private forest/vegetation owners allowing clearance/preparatory works, provided by CGES. • Additional consultations conducted by CGES and relevant information included in reports submitted to the EBRD. • Documentation of grievances, actions taken, and final resolutions and relevant information included in reports submitted to EBRD.
ESR6	Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources					
6.1	Install bird flight diverters on high-risk spans (river crossings, National Park Skadar Lake buffer, IBAs, CH-specific spans)) during reconductoring	High collision risk for migratory/resident birds; presence of PBF bird species (VU) along IBAs	EBRD ESR6; EU Birds Directive (best available practice)	Contractor (installation), CGES (design & O&M)	During conductor installation	Diverters installed; post-installation inspection - number of diverters installed per IBA span; GPS verification
6.2	Conduct immediate post-installation inspection of diverters.	Improperly installed diverters may reduce	EBRD ESR6; Adaptive	Contractor – inspection and	In final stage of	GPS map and photo-log of installed diverters; short

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
		effectiveness and increase collision risk; may impact PBFbirds if not verified	management principle	photo-log; CGES – verification.	construction phase or Immediately after reconstructing completion.	verification report submitted to CGES.
6.5	Work in the vicinity of protection zone 1 of the Zeta river nature Park: Strict site restoration will be applied in the area in case any impact occurs on protection site zone 1, vegetation clearance will be prohibited in the vicinity of the area.	Minor habitat loss or disturbance during construction	EBRD ESR6; best practice	Contractor with ecological supervision	Immediately after completion of works at CH locations	All disturbed areas restored to pre-construction condition; verification by CGES/ecologist.
ESR10	Stakeholder Engagement					
10.1	As specified in the SEP, CGES/PIU to: • Disclose SEP, NTS and Public Grievance Form • Ensure that SEP is regularly updated by regularly incorporating key changes in Project activities or any new developments in the Project scope • CGES to announce the planned interruptions via the national media (print and digital), including locations and duration of interruption of power supply a week in advance	Compliance with EBRD requirements	EBRD ESR 10	Resources: CGES/PIU and Contractor's internal resources Responsibility: CGES/PIU and Contractor	Continuously	Target: Meaningful engagement of stakeholders Evaluation criteria: • All stakeholder meetings documented • Monitoring reports on the results of the stakeholder

No.	Action	Environmental & Social Risks (Liability/Benefits)	Requirement (Legislative, EBRD ESR, Best Practice)	Resources, Investment Needs, Responsibility	Timeline	Target and Evaluation Criteria for Successful Implementation
	- CGES to map out all the areas in which interruptions of power supply are going to be needed at least a month prior to commencement of the project implementation and inform the local population about the planned project implementation and implications as soon as these areas are mapped out. The information shall be shared via CGES website, and via media announcements, whereby the announcements shall contain information about the settlements, streets, etc. in which power supplies are expected, including the duration of the expected power supply interruptions. - Implement the stakeholder engagement activities as detailed in the SEP - Implement the Project grievance mechanism to ensure stakeholders are able to raise their concerns about the Project and that these are addressed promptly					engagement process - Community grievances tracked - Resolution records maintained

SCHEDULE 4 - GREEN PROJECT MONITORING PLAN

Key Performance Indicators	Reporting frequency	First Reporting Due by
Capacity [MW] of the new transmission line	One-off	2029
Thermal losses [MWh/year]	One-off	2029

(Broj operacije 56649)

UGOVOR O KREDITU

(CGES BIH-MNE-ALB 220kv DV Reconductors)

između

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD

i

**EVROPSKA BANKA
ZA REKONSTRUKCIJU I RAZVOJ**

Ovaj nacrt Ugovora o zajmu pripremljen je isključivo u svrhu preliminarne diskusije. Mogu se dodati dodatni uslovi, a postojeći tekst podložen je promjenama i konačnom odobrenju Evropske banke za obnovu i razvoj.

Datirano []

SADRŽAJ

ČLAN I - STANDARDNI USLOVI I ODREDBE; DEFINICIJE	2
Član 1.01. Uključivanje Standardnih uslova i odredbi	2
Član 1.02. Definicije	2
Član 1.03. Interpretacija.....	5
ČLAN II - GLAVNI USLOVI ZAJMA	5
Član 2.01. Iznos i valuta.....	5
Član 2.02. Ostali finansijski uslovi kredita	5
Član 2.03. Padovi	6
ČLAN III - IZVRŠENJE PROJEKTA	6
Član 3.01. Ostali afirmativni projektni ugovori	6
Član 3.02. Jedinica za implementaciju projekta (PIU)	7
Član 3.03. Nabavka.....	8
Član 3.04. Sporazumi o usklađenosti s okolišnim i društvenim propisima	8
Član 3.05. Konsultanti	9
Član 3.06. Učestalost izvještavanja i zahtjevi za podnošenje	9
Član 3.07. Finansijska metrika.....	12
ČLAN IV - FINANSIJSKI I OPERATIVNI OBAVEZI	13
Član 4.01. Finansijski zapisi i izvještaji.....	13
Član 4.02. Negativne finansijske obaveze	14
Član 4.03. Poslovanje i poslovanje	15
ČLAN V - SUSPENZIJA; UBRZANJE	16
Član 5.01. Suspenzija.....	16
Član 5.02. Ubrzanje zrelosti.....	16
ČLAN VI - STUPANJE NA SNAGU.....	16
Član 6.01. Uslovi koji prethode efektivnosti	16
Član 6.02. Uslovi koji prethode prvom povlačenju sredstava	16
Član 6.03. Pravna mišljenja	17
Član 6.04. Raskid zbog nestupanja na snagu	17
ČLAN VII - RAZNO.....	17
Član 7.01. Obavještenja	17
PRILOG 1 - OPIS PROJEKTA.....	S1-1
PRILOG 2 - KATEGORIJE I POVLAČENJA	S2-1
PRILOG 3 - AKCIONI PLAN ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I DRUŠTVA	S3-1
PRILOG 4 - PLAN PRAĆENJA ZELENOG PROJEKTA	S4-21

UGOVOR O KREDITU

UGOVORod [] između CRNOGORSKOG ELEKTROPRENOSNOG SISTEMA AD ("Zajmoprimac") i EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ ("Banka" ili "EBRD").

PREAMBULA

UZIMAJUĆI U OBZIR, Banka je osnovana kako bi obezbijedila finansiranje specifičnih projekata za podsticanje tranzicije ka otvorenim tržišno orijentisanim ekonomijama i promovisanje privatne i preduzetničke inicijative u određenim zemljama koje su posvećene i primjenjuju principe višestranačke demokratije, pluralizma i tržišne ekonomije;

UZIMAJUĆI U OBZIR, Zajmoprimac namjerava implementirati Projekt kako je opisano u Prilogu 1, koji je osmišljen kako bi pomogao Zajmoprimcu u rekonstrukciji crnogorskog dijela 220kV nadzemnog dalekovoda između Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Albanije s ciljem udvostručenja njegovog prenosnog kapaciteta sa [300 MW na 600 MW];

UZIMAJUĆI U OBZIR, Crna Gora i Zajmoprimac su zatražili pomoć od Banke u finansiranju dijela Projekta;

UZIMAJUĆI U OBZIR, u skladu sa ugovorom o garanciji od datuma ovog Ugovora između Crne Gore kao Garanta i Banke („Ugovor o garanciji“ kako je definisano u Standardnim uslovima i odredbama), Garant je garantovao obaveze Zajmoprimca prema ovom Ugovoru; i

UZIMAJUĆI U OBZIR, Banka je, na osnovu, između ostalog, prethodno navedenog, pristala da odobri zajam Zajmoprimcu u iznosu do 15.000.000 EUR (petnaest miliona eura), u skladu sa uslovima utvrđenim ili na koje se upućuje u ovom Ugovoru, koji će u svrhu Standardnih uslova predstavljati "Ugovor o zajmu".

SADA, STOGA, stranke se ovim sporazumevaju o sljedećem:

ČLAN I - STANDARDNI USLOVI I ODREDBE; DEFINICIJE

Član 1.01. Uključivanje Standardnih uslova i odredbi

Sve odredbe Standardni uslovi i odredbe Banke od 1. maja 2025. godine ovim se uključuju u ovaj Ugovor i primjenjuju na njega s istom snagom i efektom kao da su u potpunosti navedeni u njemu, međutim, podložno sljedećim izmjenama (takve izmijenjene odredbe u daljem tekstu se nazivaju "Standardni uslovi i odredbe"):

(a) Sljedeće se dodaje u Član 5.01(c) Standardnih uslova i odredbi i smatra se dozvoljenim založnim pravom:

"(iii) (A) bilo koje poresko ili drugo nespornostno založno pravo koje proizilazi iz zakona ili drugog zakonskog založnog prava; (B) bilo koje založno pravo koje proizilazi iz redovnog poslovanja (uključujući, ali ne ograničavajući se na bilo koje založno pravo prodavca ili drugo založno pravo na drugoj imovini, gdje takvo opterećenje osigurava samo kupovnu cijenu ili bilo koji kredit, s rokom trajanja ne dužim od 12 (dvanaest) mjeseci, stečen za njegovo finansiranje ili bilo koji zalog nad dionicama stvoren za osiguranje kratkoročnog kredita); (C) bilo koje založno pravo za iznos koji još nije dospio ili je namiren u roku od 30 (trideset) dana od datuma nastanka ili, ako se valjanost ili iznos takvog založnog prava ili iznos osiguran takvim založnim pravom osporava u dobroj vjeri i pravilnim postupkom i ako su izdvojene odgovarajuće rezerve za plaćanje takvog iznosa i ako je on namiren u roku od 30 (trideset) dana nakon konačne presude; ili"

(iv) gdje je vrijednost imovine, prihoda ili sredstava manja od 20.000.000 EUR (ili ekvivalentnog iznosa u bilo kojoj drugoj valuti ili valutama) kako je prikazano u posljednjim finansijskim izvještajima Zajmoprimca (bilo u jednoj transakciji ili u nizu transakcija, povezanih ili ne) tokom trajanja Zajma.

Član 1.02. Definicije

Gdje god se koriste u ovom Ugovoru (uključujući Preambulu i Priloge), osim ako nije drugačije navedeno ili kontekst drugačije ne zahtijeva, termini definirani u Preambuli imaju odgovarajuća značenja koja su im tamo data, termini definirani u Standardnim uvjetima i odredbama imaju odgovarajuća značenja koja su im tamo data, a sljedeći termini imaju sljedeća značenja:

"Ovlaštenje"	označava bilo koju saglasnost, registraciju, podnošenje, sporazum, ovjeru, certifikat, licencu, odobrenje, dozvolu, ovlaštenje ili izuzeće od, od strane ili sa bilo kojim Vladinim organom, bez obzira da li je dato ili uskraćeno izričitom radnjom ili se smatra datim ili uskraćenim nečinjenjem u bilo kojem određenom roku, te sva odobrenja ili saglasnosti korporacija, povjerilaca i dioničara.
--------------	--

"Ovlaštenje zajmoprimca" Predstavnik"	znači Izvršni direktor Zajmoprimca.
--	-------------------------------------

"ClientNet"	znači online portal Banke za prenos dokumenata i informacija između Banke i njenih klijenata, te bilo koja zamjenska web stranica o kojoj Banka može s vremena na vrijeme obavijestiti Zajmoprimca.
"Glavni dobavljač"	znači dobavljači i poddoblavljači koji obezbjeđuju robu, opremu ili materijale neophodne za Projekat.
"Pravila nabavke EBRD-a"	znači Politike i pravila nabavke za projekte koje finansira Evropska banka za obnovu i razvoj od 15. maja 2022. godine, osim ako se strane u ovom ugovoru pismeno ne dogovore drugačije.
"Politika provođenja i Procedure"	znači Politika i procedure Banke za sprovođenje zakona od 4. oktobra 2017. godine.
"Okoliš i Socijalni akcioni plan"	znači plan mjera za ublažavanje i poboljšanje okolišnih i društvenih utjecaja, a pripremio ga je Zajmoprimca i Banke, čija je kopija priložena ovom Ugovoru kao Prilog 3, budući da se takav plan može s vremena na vrijeme mijenjati uz prethodnu pismenu saglasnost Banke u skladu sa Odjeljkom 3.04(d).
"Okoliš i Društveno pravo"	znači bilo koji primjenjivi zakon u bilo kojoj relevantnoj jurisdikciji, koji se odnosi na zaštitu okoliša, radnika, zajednica ili osoba na koje projekt utiče.
"Okoliš i Društvena materija"	znači bilo koje pitanje koje je predmet bilo kojeg zakona o zaštiti okoliša i socijalnih pitanja, bilo kojeg Zahtjev za zaštitu okoliša i društva ili Akcioni plan za zaštitu okoliša i društva.
"Ekološki i društveni Zahtjevi"	znači Zahtjevi za zaštitu okoliša i društva od 1 do 8 i 10 (ili, ovisno o kontekstu, bilo koji od takvih Zahtjeva za zaštitu okoliša i društva) iz Zahtjeva za zaštitu okoliša i društva od 22. oktobra 2024. godine i koji se odnose na Politiku zaštite okoliša i društva EBRD-a od 22. oktobra 2024. godine.
"Sporazumi o finansiranju"	znači: (c) ovaj Ugovor; i (d) Ugovor o garanciji.

"Finansijski izvještaji"	znači konsolidovane finansijske izvještaje (uključujući bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanom toku i napomene, koji sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjenja) Zajmoprimca pripremljene u skladu s međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima.
"Fiskalna godina"	znači fiskalnu godinu Zajmoprimca koja počinje 1. januara svake godine.
"Vladina vlast"	znači vlada Garant, ili bilo koja njegova politička podjela, bilo državna, regionalna ili lokalna, i bilo koja agencija, organ vlasti, ogranak, odjel, regulatorno tijelo, sud, centralna banka ili drugi entitet koji vrši izvršna, zakonodavna, sudska, poreska, regulatorna ili administrativna ovlaštenja ili funkcije ili se odnose na vladu ili bilo koju njenu podjedinicu (uključujući sva nadnacionalna tijela), i svi službenici, agenti i predstavnici svakog od prethodno navedenih.
"Monitoring zelenih projekata" Plan"	znači plan dogovoren s Bankom, u kojem se navode ključni pokazatelji učinka koji se odnose na tranziciju na zelenu ekonomiju, klimatski rizik i usklađenost s ciljevima Pariškog sporazuma, navedenim u Prilogu 4, s obzirom na to da se takav plan može s vremena na vrijeme mijenjati uz prethodnu pismenu saglasnost Banke.
"Valuta kredita"	znači EUR.
"Materijalni štetni učinak"	znači materijalni štetan uticaj na: (a) sposobnost Zajmoprimca da izvrši ili se pridržava bilo koje svoje obaveze prema bilo kojem Ugovoru o finansiranju; (b) zakonitost, validnost, provedivost i obavezujuća priroda bilo kojeg Ugovora o finansiranju ili zakonska prava, pravna sredstva i prioriteti EBRD-a prema bilo kojem od Ugovora o finansiranju; ili (c) theProjekat ili finansijsko stanje Zajmoprimca.
"Neto vrijednost"	znači metrika izračunata u skladu sa Odjeljkom 3.07.
"Pariški sporazum"	znači međunarodni ugovor usvojen 21. ^{sv} zasjedanje Konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (FCCC/CP/2015/10/Dodatak 1).

"Konsultanti za nabavku"	ima značenje dato ovom terminu u Odjeljku 3.05.
"Implementacija projekta Jedinica" ili "PIU"	znači jedinica za implementaciju projekta na koju se odnosi Odjeljak 3.02.
"Implementacija projekta Plan"	označava plan koji je po formi i suštini zadovoljavajući za Banku, pripremljen od strane Zajmoprimca i odobren od strane Banke prije datuma ovog Ugovora, a koji specificira faze i druge detalje realizacije Projekta, s obzirom na to da Zajmoprimac može s vremena na vrijeme mijenjati takav plan uz prethodnu pismenu saglasnost Banke.
"Statut"	znači Pravilnik Zajmoprimca [br. 1805 odobren od strane skupštine dioničara Zajmoprimca 28. juna 2021.] ⁶ .

Član 1.03. Interpretacija

U ovom Sporazumu, pozivanje na određeni Član, Odjeljak ili Prilog, osim ako nije drugačije navedeno u ovom Sporazumu, tumačit će se kao pozivanje na taj određeni Član ili Odjeljak ili Prilog ovog Sporazuma.

ČLAN II - GLAVNI USLOVI ZAJMA

Član 2.01. Iznos i valuta

(a) Banka se slaže da će Zajmoprimcu, pod uslovima utvrđenim ili na koje se upućuje u ovom Ugovoru, posuditi iznos od 15.000.000 EUR (petnaest miliona eura).

Član 2.02. Ostali finansijski uslovi kredita

(a) Minimalni iznos povlačenja sredstava bit će EUR [500.000 (petsto hiljada eura)], osim za Povlačenje sredstava za plaćanja koja se odnose na konsultantske usluge navedene u tački (2) Priloga uz Prilog 2, za koje Minimalni iznos povlačenja sredstava iznosi [EUR 20.000 (dvadeset hiljada eura)], i pod uslovom da maksimalni ukupan broj Povlačenja sredstava ne prelazi 28 (dvadeset osam).

(b) Minimalni iznos avansne uplate bit će 2.000.000 EUR (dva miliona eura).

(c) Minimalni iznos za otkazivanje bit će 2.000.000 EUR (dva miliona eura).

(d) Datumi plaćanja kamate bit će 30. aprila i 30. oktobra svake godine.

⁶Zajmoprimac da potvrdi.

- (e) (1) Zajmoprimac će otplatiti Zajam u 20 (dvadeset) jednakih (ili što je moguće sličnijih) polugodišnjih rata 30. aprila i 30. oktobra svake godine, s tim da je prvi Datum otplate Zajma 30. april 2028. godine, a posljednji Datum otplate Zajma 30. oktobar 2037. godine.
- (2) Bez obzira na prethodno navedeno, U slučaju da (i) Zajmoprimac ne povuče cijeli iznos Zajma prije prvog Datuma otplate Zajma navedenog u ovom Odjeljku 2.02(e), i (ii) Banka produži Posljednji datum raspoloživosti naveden u Odjeljku 2.02(f) u nastavku do datuma koji pada nakon takvog prvog Datuma otplate Zajma, tada će se iznos svakog povlačenja izvršenog na ili nakon prvog Datuma otplate Zajma dodijeliti za otplatu u jednakim iznosima na nekoliko Datuma otplate Zajma koji padnu nakon datuma takvog povlačenja (pri čemu će Banka po potrebi prilagođavati tako dodijeljene iznose kako bi se u svakom slučaju postigli cijeli brojevi). Banka će s vremena na vrijeme obavještavati Zajmoprimca o takvim dodjelama.
- (f) Posljednji datum dostupnosti bit ćedan koji pada na treću godišnjicu Datuma stupanja na snagu ili kasniji datum koji Banka po vlastitom nahođenju utvrdi i obavijesti Zajmoprimca i Garanta.
- (g) Stopa naknade za angažovanje sredstava iznosi 0,5% godišnje..
- (h) Zajam podliježe promjenjivoj kamatnoj stopi. Bez obzira na prethodno navedeno, Zajmoprimac može, kao alternativu plaćanju kamate po promjenjivoj kamatnoj stopi na cijeli ili bilo koji dio Zajma koji je u tom trenutku neotplaćen, odabrati plaćanje kamate po fiksnoj kamatnoj stopi na takav dio Zajma u skladu s Odjeljkom 3.04(c) Standardnih uvjeta i odredbi.

Član 2.03. Padovi

- (a) Raspoloživi iznos može se s vremena na vrijeme povlačiti u skladu s odredbama Priloga 2 za finansiranje nastalih (ili, ako se Banka s tim složi, budućih) rashoda u vezi s razumnim troškovima robe, radova i usluga potrebnih za Projekt.
- (b) Bez obzira na Član 3.05(c) Standardnih uslova i odredbi, Zajmoprimac se odlučio da mu se Provizija za početni kredit ne isplati iz Raspoloživog iznosa, već će umjesto toga isplatiti Proviziju za početni kredit iz vlastitih sredstava. Isplata Provizije za početni kredit od strane Zajmoprimca vršit će se u skladu sa Članom 3.05(d) Standardnih uslova i odredbi.

ČLAN III - IZVRŠENJE PROJEKTA

Član 3.01. Ostali afirmativni projektni ugovori

Pored općih obaveza utvrđenih u Članu IV Standardnih uslova i odredbi, Zajmoprimac će, osim ako se Banka drugačije ne dogovori:

- (a) Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala adekvatna i dovoljna sredstva za završetak Projekta, uključujući osiguranje vanjskog finansiranja, traženje doprinosa od Garanta i korištenje vlastitih resursa Zajmoprimca, ako je potrebno;
- (b) Obezbijediti da se sva roba, radovi i usluge finansirani iz sredstava Zajma koriste isključivo za potrebe Projekta i u civilne svrhe;
- (c) Sprovesti Projekat u skladu sa planom implementacije projekta za Projekat („Plan implementacije projekta“) koji je Zajmoprimac dostavio Banci (uz sve izmjene o kojima se Banka pismeno dogovori);
- (d) Održavati svoje korporativno postojanje u skladu sa svim važećim zakonima;
- (e) Poslovati s dužnom pažnjom i efikasnošću, u skladu sa dobrim inženjerskim, finansijskim i poslovnim praksama i u skladu sa svim zakonima o zaštiti okoliša i socijalnim pitanjima i drugim važećim zakonima, uključujući sve zakone o pranju novca;
- (f) Voditi poslovne knjige i druge evidencije na način koji omogućava objektivan prikaz finansijskog položaja, finansijskog učinka i novčanih tokova Zajmoprimca i rezultata njegovog poslovanja (uključujući napredak Projekta) u skladu s međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima;
- (g) Angažovati nezavisne revizore, uključujući bilo kojeg od PricewaterhouseCoopersa, Deloitte Touche Tohmatsu, KPMG-a, Ernst & Young-a ili bilo kojeg drugog revizora prihvatljivog Banci;
- (h) Poštujte sve bitne sporazume čija je stranka ili kojima je ona ili bilo koja njena imovina ili sredstva vezana, gdje bi takvo nepoštivanje imalo Bitan negativan učinak;
- (i) Osigurati zadovoljavajuću implementaciju Akcionog plana za zaštitu okoliša i socijalna pitanja i usklađenost s Politikom zaštite okoliša i socijalnih pitanja EBRD-a;
- (j) Delegirati svakodnevno upravljanje Projektom Jedinici za implementaciju projekta (PIU), uključujući, ali ne ograničavajući se na, finansijsko upravljanje i upravljanje nabavkom;
- (k) Platiti sve svoje poreze, u roku dospelosti, uključujući sve poreze na bilo koju svoju imovinu, osim poreza koji se osporavaju u dobroj vjeri i putem odgovarajućeg postupka i za koje su izdvojene odgovarajuće rezerve za njihovo plaćanje. Zajmoprimac će blagovremeno podnijeti sve porezne prijave i vladine izvještaje koji se moraju podnijeti ili dostaviti prema bilo kojem važećem zakonu;
- (l) Dostaviti ili naložiti da se, na zahtjev, dostave sva ovlaštenja koja su potrebna Zajmoprimcu za finansiranje i realizaciju Projekta i vođenje njegovog poslovanja, uključujući sva ovlaštenja potrebna kako bi se osiguralo da Zajmoprimcu budu dodijeljena sva prava služnosti i druga prava korištenja zemljišta potrebna za realizaciju Projekta;
- (m) Potpisati sve takve ostale dokumente i instrumente i poduzeti sve takve druge radnje i stvari koje Banka može razumno utvrditi kao potrebne ili poželjne za provedbu odredbi Sporazuma o finansiranju.

Član 3.02. Jedinica za implementaciju projekta(PIU)

Kako bi koordinirao, upravljao, pratio i evaluirao sve aspekte implementacije Projekta, uključujući nabavku robe, radova i uslugakao i konsultantske usluge za Projekat, Zajmoprimac će, osim ako nije drugačije dogovoreno sa Bankom, osnovati i u svakom trenutku tokom izvršenja Projekta upravljati jedinicom za implementaciju projekta sa adekvatnim resursima i odgovarajuće kvalifikovanim osobljem, u skladu sa uslovima i odredbama prihvatljivim za Banku.

Član 3.03. Nabavka

Za potrebe Odjeljka 4.03 Standardnih uvjeta i odredbi, osim ako BankaU slučaju da se drugačije dogovore, Zajmoprimac će se pridržavati i osigurati da se sva roba, radovi i usluge potrebni za Projekt, a koji će se finansirati iz sredstava Zajma, nabavljaju u skladu s Pravilima nabavke EBRD-a, a primjenjivat će se sljedeće:

- (a) Roba, radovi i uslugakao i konsultantske usluge, nabavljat će se putem otvorenih konkurentskih postupaka.
- (b) ZaU svrhu Odjeljka 3.03(a), otvoreni konkurentski postupci su utvrđeni u Odjeljku III Pravila nabavke EBRD-a.
- (c) Svi ugovori podliježu procedurama pregleda utvrđenim u Pravilima nabavke EBRD-a i podliježu prethodnom pregledu od strane Banke..

Član 3.04. Okoliši Sporazumi o socijalnoj usklađenosti

Bez ograničavanja općenitosti Odjeljaka 4.02(a), 4.04(a)(iii) i 5.02(c)(iii) Standardnih uslova i odredbi, Zajmoprimac će, osim ako se Banka drugačije ne dogovori:

- (a) Osim ako nije drugačije navedeno u Akcionom planu za zaštitu okoliša i socijalna pitanja, Zajmoprimac će, i osiguraće da bilo koji izvođač radova, izvrši Projekat u skladu sa Zahtjevima za zaštitu okoliša i socijalna pitanja, Zakonima o zaštiti okoliša i socijalna pitanja i drugim relevantnim ovlaštenjima.
- (b) TZajmoprimac će naložiti svakom Glavnom dobavljaču da preduzme odgovarajuće mjere kako bi adekvatno spriječio i ublažio, na način zadovoljavajući za EBRD, sve rizike u vezi sa ekološkim i društvenim pitanjima povezanim sa Glavnim dobavljačima identifikovanim tokom početne procjene rizika ili tekućeg praćenja Projekta.
- (c) Bez ograničavanja prethodno navedenog, Zajmoprimac će savjesno provoditi i pridržavati se Akcionog plana za zaštitu okoliša i socijalna pitanja.i pratiti sprovođenje takvog plana u skladu sa odredbama o praćenju sadržanim u takvom planu.
- (d) Zajmoprimac iBanka može s vremena na vrijeme pristati na izmjene Akcionog plana za zaštitu okoliša i socijalna pitanja kao odgovor na promjene okolnosti Projekta ili Zajmoprimca, nepredviđene događaje i rezultate monitoringa. Bez ograničavanja općenitosti prethodno navedenog,

(4) ako postoji bilo kakav negativan uticaj na okoliš ili društvo ili problem koji nije bio predviđen ili razmatran u Akcionom planu za okoliš i društvo, bilo u potpunosti ili u pogledu njegove ozbiljnosti,

(5) ako bilo koja mjera za ublažavanje utjecaja utvrđena u Akcionom planu za zaštitu okoliša i društvena pitanja nije dovoljna da eliminiše ili smanji bilo koji ekološki ili društveni utjecaj na nivo predviđen relevantnim ekološkim i društvenim zahtjevima u roku utvrđenom u Akcionom planu za zaštitu okoliša i društvena pitanja, ili

(6) ako je Zajmoprimac, Banka ili inspekcija bilo kojeg regulatornog ili provedbenog tijela ili bilo koja revizija provedena u skladu sa zakonima o zaštiti okoliša i socijalnim pitanjima ili ovim Ugovorom utvrdila bilo kakvu materijalnu neusklađenost sa Akcionim planom za zaštitu okoliša i socijalnih pitanja ili bilo kojim zakonom o zaštiti okoliša i socijalnim pitanjima,

Zajmoprimac će, čim to bude razumno izvodljivo i uz saglasnost Banke, razviti i uključiti u Akcioni plan za zaštitu okoliša i društvena pitanja dodatne ili revidirane mjere ublažavanja koje mogu biti potrebne za postizanje usklađenosti sa Zahtjevima za zaštitu okoliša i društvena pitanja, Akcionim planom za zaštitu okoliša i društvena pitanja ili Zakonima o zaštiti okoliša i društvenim pitanjima, u svakom slučaju na način zadovoljavajući za Banku.

Član 3.05. Konsultanti

(a) Radi pomoći u implementaciji Projekta, Zajmoprimac će, osim ako nije drugačije dogovoreno s Bankom, zaposliti ili osigurati da se angažuju, po potrebi, i koristiti konsultante čije kvalifikacije, iskustvo i opis poslova zadovoljavaju Banku, uključujući konsultante koji će pomoći u implementaciji Projekta (uključujući kvalifikovane konsultante prihvatljive EBRD-u da pomognu PIU-u u implementaciji i nadzoru Projekta („Konsultanti za nabavku“)).

(b) Zajmoprimac će besplatno obezbijediti svim konsultantima angažovanim da pomognu u pitanjima koja se odnose na Projekt ili poslovanje Zajmoprime sve objekte i podršku potrebnu za obavljanje njihovih funkcija, uključujući kancelarijski prostor, opremu i pribor za fotokopiranje, sekretarske usluge i prevoz, kao i sve dokumente, materijale i druge informacije koje mogu biti relevantne za njihov rad.

Član 3.06. Učestalost izvještavanja i zahtjevi za podnošenje

(a) Počevši od Datuma stupanja na snagu, pa sve do otplate ili otkazivanja punog iznosa Zajma, Zajmoprimac će Banci dostavljati godišnje izvještaje o pitanjima zaštite okoliša i društvenih pitanja koja proizlaze iz odnosa sa Zajmoprimcem ili Projektom, kako je navedeno u Odjeljku 5.02(c)(iii) Standardnih uslova i odredbi, u roku od 150 (sto pedeset) dana nakon završetka godine za koju se izvještava. Takvi izvještaji će sadržavati informacije o sljedećim specifičnim pitanjima:

(1) informacije o usklađenosti Zajmoprimca sa Zahtjevi za zaštitu okoliša i društvo kako je opisano u Odjeljku 3.04(a) i provedba Akcionog plana za zaštitu okoliša i društvo;

(2) informacije o tome kako je Zajmoprimac pratio usklađenost sa Zahtjevi za zaštitu okoliša i društva i Akcioni plan za zaštitu okoliša i društva od strane bilo kojeg izvođača angažovanog za Projekat i sažetak svakog materijalnog nepoštivanja Zahtjeva za zaštitu okoliša i društva i Akcionog plana za zaštitu okoliša i društva od strane takvog izvođača, kao i svih mjera preduzetih za otklanjanje takvog nepoštivanja;

(3) informacije o implementaciji plana angažmana zainteresovanih stranai mehanizam za žalbe koji zahtijeva Zahtjev za zaštitu okoliša i društvo 10, uključujući sažetak svih primljenih žalbi i načina na koji su te žalbe riješene;

(4) informacije o poštivanju zakona o zaštiti okoliša i socijalnih zakona od strane Zajmoprimca u vezi sa Projekat, uključujući opis bilo kakvog zahtjeva, postupka, naloga ili istrage pokrenute ili zaprijećene protiv Zajmoprimca, status bilo kojeg Ovlaštenja potrebnog za Projekat, rezultate bilo koje inspekcije koju je izvršilo bilo koje regulatorno tijelo, bilo kakvo kršenje važećih zakona, propisa ili standarda i bilo kakvu korektivnu mjeru ili kaznu u vezi s takvim kršenjem, sažetak bilo kojeg materijalnog obavještenja, izvještaja i druge komunikacije o pitanjima zaštite okoliša i društva koja se odnose na Projekat koju je Zajmoprimac dostavio bilo kojem regulatornom tijelu i sve druge okolnosti koje dovode do odgovornosti Zajmoprimca za bilo koje pitanje zaštite okoliša i društva;

(5) informacije o upravljanju zdravljem i sigurnošću na radu i evidenciji zdravlja i sigurnosti na raduProjekt, uključujući stope nesreća, incidenata s izgubljenim radnim vremenom i zamalo promašaja, sve preventivne ili ublažavajuće mjere koje je poduzeo ili planirao Zajmoprimac, svaku obuku osoblja o zdravlju i sigurnosti na radu i sve druge inicijative u vezi s upravljanjem zdravljem i sigurnošću na radu koje je implementirao ili planirao Zajmoprimac;

(6) sažetak bilo kakve promjene u zakonima o zaštiti okoliša i socijalnim pitanjima koja može imati materijalni utjecaj na Projekt;

(7) kopije svih informacija o ekološkim i društvenim pitanjima koje Zajmoprimac periodično dostavlja svojim dioničarima ili široj javnosti, ako postoji;

(8) informacije o ključnim pokazateljima uspješnosti kako je navedeno u Planu praćenja zelenog projekta.

(b) Zajmoprimac i EBRD se mogu s vremena na vrijeme dogovoriti o izmjeni obrazaca za izvještavanje kao odgovor na promjene u okolnostima Projekta, Zajmoprimca ili poslovanja i operacija Zajmoprimca, nepredviđene događaje i/ili rezultate praćenja.

(c) Počevši od Datuma stupanja na snagu, Zajmoprimac će dostavljati periodične izvještaje o Projektu iz Člana 4.04(a)(v) Standardnih uslova i odredbi kvartalno, u roku od 60 (šezdeset) dana nakon završetka perioda za koji se izvještava, sve dok se Projekat ne završi. Takvi izvještaji će uključivati sljedeće specifične karakteristike:

- (1) fizički napredak postignut u implementaciji Projekta do datuma izvještaja i tokom izvještajnog perioda;
- (2) diskusije menadžmenta o statusu i predviđenom napretku poduhvata utvrđenih u Planu implementacije projekta;
- (3) stvarne ili očekivane poteškoće ili kašnjenja u realizaciji Projekta i njihov uticaj na raspored realizacije, uključujući sve očekivane promjene u datumu završetka Projekta, te stvarne korake preduzete ili planirane za prevazilaženje poteškoća i izbjegavanje kašnjenja;
- (4) bilo koja predložena promjena u prirodi ili obimu Projekta (uključujući tehnologiju koja se koristi u Projektu ili raspored Projekta) ili poslovanju ili operacijama Zajmoprimca;
- (5) ključne kadrovske promjene u osoblju PIU-a, konsultanata ili izvođača radova;
- (6) pitanja koja mogu uticati na troškove Projekta;
- (7) bilo koji razvoj ili aktivnost koja bi mogla uticati na ekonomsku održivost Projekta;
- (8) bilo koji zahtjev koji Zajmoprimac podnese po osnovu bilo koje polise osiguranja;
- (9) informacije o identitetu i nacionalnosti izvođača radova i vrijednosti ugovora u pogledu bilo kojeg ugovora koji je dodijelio Zajmoprimac u vezi s Projektom, a čija vrijednost prelazi 100.000 EUR (sto hiljada eura) (ili ekvivalent tog iznosa u drugim valutama po važećim kursovima); i
- (10) bilo koji događaj ili stanje (uključujući bilo koji tekući ili prijeteći sudski spor, arbitražu ili administrativni postupak i bilo kakvu štetu ili uništenje projektnih objekata) koji bi mogao imati Materijalno negativan učinak ili implementaciju plana finansiranja ili izjavu da ne postoje takvi događaji ili uslovi.

(d) Odmah po nastanku Događaja ubrzanja iz člana 7.06 Standardnih uslova i odredbi ili bilo kojeg incidenta ili nesreće u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom koji ima ili će vjerovatno imati značajan negativan uticaj na okolinu, radnike ili na javno zdravlje ili sigurnost ili bezbjednost na radu, Zajmoprimac će obavijestiti Banku i odmah nakon toga o tome obavijestiti Bancu, navodeći prirodu takvog incidenta ili nesreće i sve korake i sve korektivne mjere koje Zajmoprimac preduzima da bi ih otklonio. Zajmoprimac će odmah obavijestiti EBRD i redovno obavještavati EBRD o svakoj istrazi koju Zajmoprimac provodi u vezi sa takvom nesrećom ili incidentom i njenom ishodu. U slučajevima kada incident uključuje osjetljive informacije u vezi sa osobom ili bilo kakav rizik od odmazde, početna obavijest Banci neće sadržavati nikakve detalje o identitetu uključenih osoba. Bez ograničavanja općenitosti prethodno navedenog,

- (3) Incident ili nesreća se odnosi na Projekt ako se dogodi na bilo kojoj lokaciji koja se koristi za Projekt ili ako su je uzrokovali radnici Projekta i/ili objekti, oprema, vozila ili plovila koja se koriste za Projekt ili su u vezi s Projektom (bez

obzira na to da li se koriste na bilo kojoj lokaciji Projekta i bez obzira na to da li ih koriste ovlaštene ili neovlaštene osobe);

(4) Smatra se da incident ili nesreća imaju značajan negativan utjecaj na okoliš ili na javno zdravlje ili sigurnost ili sigurnost na radu ako:

- (A) bilo koji važeći zakon zahtijeva obavješćavanje bilo kojeg državnog organa o takvom incidentu ili nesreći,
- (B) takav incident ili nesreća uključuje smrtni slučaj bilo koje osobe (bez obzira da li je ta osoba zaposlena kod Zajmoprimca ili ne),
- (C) više od jedne osobe (bez obzira da li su te osobe zaposlene kod Zajmoprimca) je zadobilo ozbiljnu povredu koja zahtijeva hospitalizaciju,
- (O) takav incident uključuje nasilje, uznemiravanje, maltretiranje, zastrašivanje i/ili iskorištavanje ili navod o nasilju, uznemiravanju, maltretiranju, zastrašivanju i/ili iskorištavanju, uključujući bilo koji oblik seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja,
- (E) takav incident uključuje prisilni i dječji rad u vezi s Projektom ili poslovanjem i operacijama Zajmoprimca,
- (Ž) takav incident uključuje bilo koji oblik odmazde; ili
- (G) takav incident ili nesreća postali, ili će vjerovatno postati, javno poznati, bilo putem medijskog izvještavanja ili na drugi način.

(e) Zajmoprimac će odmah obavijestiti Banku o svakom značajnom protestu ili peticiji radnika ili javnosti usmjerenoj protiv ili u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom, koja bi mogla imati Materijalno negativan uticaj na Zajmoprimca ili Projekt, ili koja je postala, ili će vjerovatno postati, javno poznata putem medijskog izvještavanja ili na drugi način. U roku od 10 (deset) dana nakon takve obavijesti, Zajmoprimac će podnijeti zadovoljavajući izvještaj Banci u kojem će navesti ishod Zajmoprimčeve istrage o takvom protestu i sve korake koje je Zajmoprimac poduzeo ili predložio da se preduzmu radi rješavanja pitanja pokrenutih u protestu.

(f) Zajmoprimac je dužan dostaviti Banci:

(2) na zahtjev, kopije svih potvrda ili polisa osiguranja; i

(2) unutar 90Devedeset (devedeset) dana nakon završetka svake fiskalne godine, sažetak polisa osiguranja Zajmoprimca, u obliku i sadržaju zadovoljavajućem za Banku, koji je pripremio osiguravač Zajmoprimca, odnosno osiguravajući broker ili agent.

(g) Zajmoprimac će Banci dostaviti sve ostale informacije koje Banka razumno zatraži.

Član 3.07. FinancijeMetrika

(a) Zajmoprimac će u svakom trenutku, osim ako nije drugačije dogovoreno sa Bankom na osnovu Finansijskih izvještaja, održavati pozitivnu Neto vrijednost tokom cijelog trajanja ovog Ugovora, za 12 (dvanaest) mjeseci koji prethode datumu obračuna. Neto vrijednost će se izračunati kao razlika ukupne imovine umanjene za ukupne obaveze.

(b) Za potrebe ovog Odjeljka:

(3) "Ukupna imovina" označava ukupnu vrijednost sve imovine u vlasništvu ili pod kontrolom Zajmoprimca, uključujući, ali ne ograničavajući se na gotovinu, investicije, potraživanja, zalihe, nekretnine i opremu, kako je utvrđeno u skladu s međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima; i

(4) "Ukupne obaveze" označavaju ukupan iznos svih dugova, obaveza i odgovornosti Zajmoprimca, uključujući, ali ne ograničavajući se na kredite, obaveze, obračunate troškove i druge finansijske obaveze, utvrđene u skladu sa međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima.

ČLAN IV - FINANSIJSKI I OPERATIVNI OBAVEZI

Član 4.01. Finansijski zapisi i izvještaji

(a) Zajmoprimac će voditi procedure, evidencije i račune koji su adekvatni da odražavaju, u skladu sa međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima koji se dosljedno primjenjuju, poslovanje i finansijsko stanje Zajmoprimca i njegovih podružnica, ako ih ima, te adekvatni za praćenje i evidentiranje napretka Projekta (uključujući njegove troškove i koristi koje će iz njega proizaći).

(b) Zajmoprimac će:

(1) imaju svoje evidencije, račune i Finansijski izvještaji (uključujući bilans stanja, bilans uspjeha i izvještaj o promjenama finansijskog položaja, kao i napomene o njima), te evidencije, računi i finansijski izvještaji njenih podružnica, za svaku fiskalnu godinu revidirani od strane nezavisnih revizora prihvatljivih Banci u skladu s međunarodno prihvaćenim principima i standardima revizije;

(2) dostaviti Banci čim bude moguće, ali u svakom slučaju, ne kasnije od 2 (dva) mjeseca nakon završetka svakog polugodišnjeg perioda svake fiskalne godine:

(A) ovjerene kopije njegovih nerevidiranih finansijskih izvještaja za taj polugodišnji period fiskalne godine; i

(B) diskusija i analiza rezultata od strane menadžmenta za taj polugodišnji period, uključujući izračun finansijske metrike navedene u Odjeljku 3.07;

(3) dostaviti Banci čim bude moguće, ali u svakom slučaju ne kasnije od 3 (tri) mjeseca nakon završetka svake fiskalne godine:

- (A) Ovjerene kopije finansijskih izvještaja za fiskalnu godinu;i
 - (B) diskusija menadžmenta i analiza rezultata za fiskalnu godinu, uključujući izračun finansijske metrike navedene u Odjeljku 3.07;
- (4) dostaviti Banci čim bude moguće, ali u svakom slučaju, ne kasnije od 7 (sedam) mjeseci nakon završetka svake fiskalne godine:
- (A) ovjerene kopije svojih revidiranih finansijskih izvještaja za tu fiskalnu godinu, zajedno sa izvještajem revizora o njima, u formi i sadržaju zadovoljavajućem za Banku; i
 - (B) pismo(a) od revizori (ako su revizori pripremili takvo pismo) upravi Zajmoprimca, u kojem se komentarišu, između ostalog, adekvatnost procedura finansijske kontrole Zajmoprimca, računovodstvenih sistema i drugih sistema upravljanja.
- (5) dostaviti Banci i druge informacije u vezi s takvim evidencijama, računima i finansijskim izvještajima, kao i s njihovom revizijom, koje Banka s vremena na vrijeme razumno zatraži.

Član 4.02. Negativne finansijske obaveze

- (a) Zajmoprimac neće, osim ako se Banka drugačije ne složi, poduzeti bilo koju od sljedećih radnji i dužan je Banci dostaviti sve informacije o tome koje Banka razumno zatraži:
- (1) zaključiti bilo kakav sporazum ili aranžman kojim se garantuje ili na bilo koji način ili pod bilo kojim uslovom preuzima obaveza za sve ili bilo koji dio bilo koje finansijske ili druge obaveze druge osobe, uključujući bilo koju podružnicu ili filijalu;
 - (2) sklapati bilo kakvu transakciju s bilo kojom osobom osim u redovnom poslovanju, pod uobičajenim komercijalnim uvjetima i na temelju sporazuma o tržišnim uvjetima, ili osnivati bilo kakvu isključivu agenciju za kupovinu ili prodaju, ili sklapati bilo kakvu transakciju kojom bi Zajmoprimac mogao platiti više od uobičajene komercijalne cijene za bilo koju kupovinu ili bi mogao dobiti manje od pune komercijalne cijene ex-works (uz uobičajene trgovinske popuste) za svoje proizvode ili usluge;
 - (3) zaključiti bilo kakav partnerski ugovor, ugovor o podjeli profita ili tantijema ili drugi sličan aranžman kojim se prihod ili profit Zajmoprimca dijele, ili bi se mogli dijeliti, s bilo kojom drugom osobom;
 - (4) (bilo dobrovoljno ili prisilno) izvršiti bilo kakvu prijevremenu otplatu, otkup ili prijevremeni otkup bilo kojeg duga ili izvršiti otplatu bilo kojeg duga u skladu s bilo kojom odredbom bilo kojeg ugovora ili zadužnice koja direktno ili indirektno predviđa ubrzanje otplate u vremenu ili iznosu, osim ako u takvom slučaju, ako Banka to zahtijeva, Zajmoprimac istovremeno izvrši srazmjernu prijevremenu otplatu glavnice Zajma koja je tada bila nepodmirena u skladu s odredbama Odjeljka 3.07 Standardnih uslova i odredbi (osim što iznos bilo koje takve

prijevremene otplate neće biti predmet zahtjeva za minimalni iznos prijevremene otplate);

(5) prodati, prenijeti, dati u zakup ili na drugi način otuđiti svu ili značajan dio svoje imovine čija ukupna vrijednost prelazi 10.000.000 EUR (deset miliona eura) ili ekvivalent tog iznosa u drugim valutama po tadašnjim važećim kursovima (bilo u jednoj transakciji ili u nizu transakcija, povezanih ili ne) kako je prikazano u posljednjim revidiranim računima Zajmoprimca; ili

(6) preduzeti ili dozvoliti bilo kakvo spajanje, konsolidaciju ili reorganizaciju, gdje bi, po razumnom mišljenju Banke, takvo spajanje, konsolidacija ili reorganizacija mogli imati Materijalno negativan učinak.

(b) Zajmoprimac neće, osim ako ne obavijesti Banku najmanje 30(trideset) dana unaprijed, poduzeti bilo koju od sljedećih radnji i dostaviti Banci sve informacije o tome koje Banka može razumno zatražiti:

(1) zaključiti bilo kakav ugovor o upravljanju ili sličan aranžman kojim njegovo poslovanje ili operacije upravlja bilo koja druga osoba, uključujući bilo koju podružnicu ili filijalu; ili

(2) osnivati bilo koju Podružnicu, niti davati ili dozvoljavati postojanje zajmova ili avansa, ili depozita (osim depozita u redovnom poslovanju s renomiranim bankama) kod drugih osoba ili ulaganja u bilo koju osobu, uključujući bilo koju Podružnicu ili Povezanu kompaniju; međutim, pod uslovom da Zajmoprimac ima slobodu da investira u kratkoročne tržišne vrijednosne papire investicijskog rejtinga isključivo radi privremenog zapošljavanja neiskorištenih resursa Zajmoprimca.

Član 4.03. Poslovanje i poslovanje

Zajmoprimac će, osim ako se Banka drugačije ne dogovori:

(a) Obavljati svoje poslovanje i operacije u skladu s međunarodno priznatim administrativnim, finansijskim, inženjerskim i drugim relevantnim standardima i praksama, te uz dužno poštovanje svih svojih glavnih operativnih politika;

(b) Odmah poduzeti sve mjere u okviru svojih ovlaštenja kako bi održala svoje pravno postojanje, nastavila svoje poslovanje i stekla, održala i obnovila sva prava, imovinu, ovlaštenja, privilegije i franšize koje su potrebne za vođenje svog poslovanja, uključujući i provođenje Projekta;

(c) Neće prodavati, davati u zakup ili na drugi način raspolagati bilo kojom svojom imovinom koja je potrebna za efikasno obavljanje poslovanja ili čije raspolaganje može ugroziti njenu sposobnost da zadovoljavajuće ispuni bilo koju od svojih obaveza prema ovom Ugovoru;

(d) Bez odlaganja obavijestiti Banku o svakom prijedlogu za izmjenu, suspenziju ili ukidanje bilo koje odredbe Statuta koja bi mogla imati Bitan negativan utjecaj na Zajmoprimca ili Projekt i pružiti Banci odgovarajuću priliku da se izjasni o takvom prijedlogu prije nego što preduzme bilo kakvu radnju po tom pitanju;

(e) Zaključiti i održavati kod odgovornih osiguravača ili osigurati druge odredbe zadovoljavajuće za Banku u vezi s osiguranjem od rizika gubitka, štete i odgovornosti, i u iznosima koji su u skladu s odgovarajućom praksom; i

(f) U svakom trenutku upravljati i održavati svoja postrojenja, objekte, opremu i drugu imovinu u dobrom radnom stanju i, po potrebi, pravovremeno vršiti sve potrebne popravke i obnove istih, sve u skladu sa zdravom poslovnom i finansijskom praksom.

ČLAN V - SUSPENZIJA; UBRZANJE

Član 5.01. Suspenzija

Sljedeće je navedeno za potrebe Odjeljka 7.01(a)(xv)ii) Standardnih uslova i odredbi:

(a) Zakonodavni i regulatorni okvir koji se primjenjuje na energetski sektor na teritoriji Garanta mora biti izmijenjen, suspendovan, ukinut, poništen ili odbačen, a takva izmjena, suspenzija, ukidanje, ukidanje ili odricanje će razumno imati Materijalno negativan uticaj na Zajmoprimca ili Projekat, osim ako Banka to pismeno ne odobri;

(b) Zajmoprimac je preduzeo bilo koju od radnji navedenih u Odjeljku 4.02(b) na način koji materijalno i negativno utiče na poslovanje ili finansijsko stanje Zajmoprimca ili njegovu sposobnost da realizuje Projekat ili da izvrši bilo koju od svojih obaveza prema ovom Ugovoru; ili

(c) Garant je raskinuo Ugovor o garanciji ili bilo koju njegovu odredbu.

Član 5.02. UbrzanjeZrelost

Sljedeće je navedeno za potrebe Odjeljka 7.06(f) Standardnih uvjeta i odredbi:

(a) bilo koji od događaja navedenih u Odjeljku 5.01 morao se dogoditi i morao je trajati 30 (trideset) dana nakon što je Banka obavijestila Zajmoprimca.

ČLAN VI - STUPANJE NA SNAGU

Član 6.01. Uslovi koji prethodeUčinkovitost

Za potrebe Odjeljka 9.02(c) Standardnih uvjeta i odredbi, kao dodatni uvjet za stupanje na snagu ovog Ugovora i Ugovora o garanciji, Banka mora primiti i prihvatiti plan financiranja Projekta, u formi i sadržaju zadovoljavajućem za Banku.

Član 6.02. Uslovi koji prethode prvom povlačenju sredstava

Obaveza Banke da izvrši prvo Povlačenje sredstava podliježe prethodnom ispunjenju, u formi i suštini zadovoljavajućoj za Banku, ili po isključivoj diskreciji Banke, odricanju, bilo u cijelosti ili djelimično i bilo uslovno ili bezuslovno, sljedećih uslova:

- (a) Zajmoprimac je osnovao PIU sa adekvatnim resursima i odgovarajuće kvalifikovanim osobljem, u skladu sa uslovima i odredbama prihvatljivim za Banku, i PIU je operativan;
- (b) Zajmoprimac je zaposlio ili je naredio da se angažuju, po potrebi, i koristi konsultante čije su kvalifikacije, iskustvo i opis posla zadovoljavajući za Banku, da pomognu PIU-u u implementaciji Projekta, kako je propisano Odjeljkom 3.05;
- (c) Banka mora primiti i odobriti Plan implementacije projekta;
- (d) Zajmoprimac nije u docnji s plaćanjem glavnice ili kamate ili bilo kojeg drugog iznosa koji dospijeva Banci prema postojećim ugovorima o kreditu između Zajmoprimca i Banke.
- (e) Zajmoprimac mora primiti odluku nacionalnog organa za zaštitu okoliša o potrebi procjene utjecaja na okoliš (u skladu sa Zakonom o procjeni utjecaja na okoliš) i mora dostaviti dokaze o usklađenosti s takvom odlukom (uključujući i pripremu procjene utjecaja na okoliš, ako je potrebno) na zadovoljstvo Banke.

Član 6.03. Pravno mišljenje

- (a) Za potrebe člana 9.03(a) Standardnih uslova i odredbi, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika u ime Zajmoprimca daje šef pravnog odjela Zajmoprimca.
- (b) Za potrebe člana 9.03(b) Standardnih uslova i odredbi, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika u ime Garanta daje Zaštitnik imovine i pravnih interesa Crne Gore.

Član 6.04. Raskid zbog nestupanja na snagu

Datum Za potrebe Odjeljka 9.04 Standardnih uvjeta i odredbi određen je rok od 180 (sto osamdeset) dana nakon datuma ovog Ugovora.

ČLAN VII - RAZNO

Član 7.01. Obavještenja

- (a) Sljedeće adrese su navedene za potrebe Odjeljka 10.01 Standardnih uslova i odredbi, osim što će se svaka obavijest smatrati dostavljenom ako je dostavljena lično, poštom ili u pdf ili sličnom formatu putem elektronske pošte:

Za Zajmoprimca:⁷

Crnogorski Elektroprenosni Sistem AD
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18
81000 Podgorica
Crna Gora

Pažnja: Izvršni direktor

Telefon: []
E-pošta: office@cges.me

Za EBRD:

Evropska banka za obnovu i razvoj
Bank Street 5
London E14 4BG
Ujedinjeno Kraljevstvo

Pažnja: Bankarske usluge / Broj operacije 56649

Telefon: +44 20 7338 6000
E-pošta: bankingservices@ebrd.com

(b) Banka može pozvati Zajmoprimca da se registruje za korištenje ClientNet ili drugi oblik elektronske komunikacije i, ako se Zajmoprimac i Banka dogovore da koriste ClientNet ili takav drugi oblik elektronske komunikacije, svako obavještenje, zahtjev ili druga komunikacija od Zajmoprimca Banci ili od Banke Zajmoprimcu (osim bilo kojeg obavještenja, zahtjeva ili druge komunikacije za koju se ovim Ugovorom ili bilo kojim drugim Ugovorom o finansiranju zahtjeva da bude u originalu, ovjerenoj ili štampanoj kopiji), može se, u skladu sa uslovima i odredbama ClientNet-a ili takvog drugog oblika elektronske komunikacije, dati ili izvršiti objavljivanjem takvog obavještenja, zahtjeva ili druge komunikacije na ClientNet-u ili poslati u skladu sa uslovima dogovorenim u vezi sa takvim drugim oblikom elektronske komunikacije.

(c) Bilo koje obavještenje, prijava ili druga komunikacija dostavljena lično, avionskom poštom ili faksom ili putem ClientNet ili drugi dogovoreni oblik elektronske komunikacije stupit će na snagu tek kada se stvarno primi (ili učini dostupnim) u čitljivom obliku, pod uslovom da se svako obavještenje, zahtjev ili druga komunikacija koja je primljena (ili učinjena dostupnom) nakon 17:00 sati na mjestu na kojem stranka kojoj je poslano relevantno obavještenje, zahtjev ili komunikacija ima svoju adresu u svrhu ovog Ugovora smatra da stupa na snagu tek sljedećeg dana.

(d) U nastavku su navedena imena, titule i adrese e-pošte osoba određenih kao početni kontakti Zajmoprimca u svrhu bilo kakvog poziva koji Banka može poslati Zajmoprimcu u vezi KlientNet:⁸

⁷Zajmoprimac da potvrdi.

⁸Zajmoprimac treba da potvrdi relevantne detalje.

<i>Ime</i>	<i>Naslov</i>	<i>E-mail adresa</i>
Milena Milatović	Direktor Sektora za finansijske i ekonomske poslove	milena.milatovic@cges.me
Vladimir Bojičić	Šef odjela za finansijsko planiranje, kontrolu i odnose s investitorima	vladimir.bojicic@cges.me
Slobodanka Šehovac	Finansijski analitičar	slobodanka.sehovac@cges.me

U POTVRDU ČEGA, Stranke ovog ugovora, djelujući preko svojih ovlaštenih predstavnika, potpisale su ovaj Sporazum u [šest]⁹ kopije i dostavljene u [Podgorica, Crna Gora] na dan i godinu navedeni gore.

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD

Od: _____
Ime: []
Naslov: []

**EVROPSKA BANKA
ZA REKONSTRUKCIJU I RAZVOJ**

Od: _____
Ime: []
Naslov: []

⁹Zajmoprimac treba da obavijesti o broju originala potrebnih za njihove dosijee. EBRD bi zahtijevao 2 originala za svoje dosijee.

PRILOG 1 - OPIS PROJEKTA

1. Svrha Projekta je pomoći Zajmoprimcu u rekonstrukciji crnogorskog dijela 220kV nadzemnog dalekovoda između Trebinja (Bosna i Hercegovina) - Podgorice (Crna Gora) - Perućice (Crna Gora) - Vau i Dejes (Albanija), s ciljem udvostručavanja njegovog prenosnog kapaciteta sa [300 MW na 600 MW] i omogućavanja razvoja većeg broja postrojenja za obnovljive izvore energije od strane privatnih investitora.
2. Projekat se sastoji od sljedećih dijelova, podložnih izmjenama o kojima se Banka i Zajmoprimac mogu s vremena na vrijeme dogovoriti:
 - Dio A: Troškovi rehabilitacije postojećih 220 kV dalekovoda Trebinje (Bosna i Hercegovina) – Perućica (Crna Gora) – Podgorica (Crna Gora) – Vau Dejës (Albanija), unutar Crne Gore od granice s Bosnom i Hercegovinom do granice s Albanijom;
 - Dio B: Jedinica za implementaciju projekta i konsultanti za nabavku.
3. Očekuje se da će projekat biti završen do[31. juli 2028.].

PRILOG 2 - KATEGORIJE I POVLAČENJA

1. Tabela priložena ovom Prilogu navodi Kategorije, iznos Zajma dodijeljen svakoj Kategoriji i postotak rashoda koji će se financirati u svakoj Kategoriji.
2. Bez obzira na odredbe stava 1. ovog člana, neće se vršiti povlačenje sredstava za rashode nastale prije datuma Ugovora o zajmu.

Prilog uz Prilog 2

Kategorija	Iznos kredita alocirani u valuti kredita	Procenat rashoda koji će se finansirati
(1) Robe, radovi i usluge za rekonstrukciju 220kV nadzemne dalekovodne linije između Bosne i Hercegovine - Crne Gore - Albanije	14.975.000	[99,8]% vrijednosti ugovora bez poreza
(2) Konsultantske usluge za Jedinicu za implementaciju projekta, Konsultanti za nabavku	25.000	[100]% vrijednosti ugovora bez poreza
Ukupno	15.000.000	

PRILOG 3 - AKCIONI PLAN ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I DRUŠTVA

Plan za zaštitu okoliša i društva: Rekonstrukcija CGES-a

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
ESR1	Procjena i upravljanje utjecajima i problemima na okoliš i društvo					
1.1	CGES će razviti i implementirati jednostavan, projektno specifičan Sistem upravljanja okolišem i društvenim pitanjima (ESMS) koji će uključivati sljedeće E&S zahtjeve: - Definirane uloge i odgovornosti: Jasno dodijelite specifične uloge za upravljanje ekološkim i socijalnim pitanjima, kao što su koordinator ili menadžer ESMS-a. - Jednostavna procedura za procjenu i upravljanje rizikom: Razviti jasnu i konciznu proceduru za identifikaciju, procjenu i upravljanje potencijalnim ekološkim i socijalnim rizicima i uticajima povezanim s projektom. - Postupak praćenja i revizije: Razviti interni postupak praćenja i revizije koji će obuhvatiti upravljanje (pod)izvođačima u smislu ekoloških i socijalnih aspekata, kao i interni proces praćenja i revizije specifičan za projekat.	- Optimizacija upravljanja okolišem i sigurnošću putem razvijenog formaliziranog sistema - Obezbijediti resurse za obuku i praćenje - Usklađenost sa ESR1	- EBRD ESR1 - Najbolja praksa	Resursi: Interni resursi CGES-a ili eksterne konsultantske usluge za razvoj ESMS-a i E&S politike Investicione potrebe: Plaćanje eksternih konsultantskih usluga za razvoj ESMS-a i E&S politike; nema plaćanja u slučaju korištenja internih resursa Odgovornost: CGES	Prije impleme ntacije projekta	Cilj:Postignuta je potpuna usklađenost sa EBRD ESR1 Kriteriji za ocjenjivanje: - Uspostavljen i operativan ESMS specifičan za projekat - Definirana politika zaštite okoliša i sigurnosti specifična za projekt - Dodijeljene uloge za upravljanje okolišem i sigurnošću - Razvijena jednostavna procedura za procjenu i upravljanje rizikom - Redovni ESHS izvještaji za EBRD - EBRD obaviješten

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
1.2	CGES će putem tendera i ugovora zahtijevati da Izvođač radova razvije i implementira Sistem upravljanja okolišem i društvenim pitanjima (ESMS) specifičan za projekat u skladu sa ISO 14001 i ISO 9000 standardima, sa jasno definiranim ulogama i odgovornostima u vezi sa implementacijom projekta. ESMS treba da uključuje: • Politika zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti (EHSS), • Ciljevi i zadaci EHSS-a, • Identifikacija zakonskih i drugih zahtjeva, • Jasno definirane uloge, odgovornosti i budžet za implementaciju ESMS-a, • Registar ekoloških i socijalnih aspekata i uticaja, • EHSS procedure i operativne kontrole za minimiziranje uticaja, • Procjena rizika zdravlja i sigurnosti na radnim mjestima, • Interni i eksterni monitoring EHSS-a, • Interni pregled i revizije EHSS-a, • Pregledi menadžmenta. Sistem upravljanja izvođačima radova specifičan za projekat osigurat će da izvođači radova koji rade na projektnim lokacijama ispunjavaju sve zahtjeve. To podrazumijeva: • Uključivanje relevantnih ESMP uslova u tendersku dokumentaciju, prema potrebi, ugovorno obavezujući izvođače radova da primjenjuju ove	• Optimizacija upravljanja okolišem i sigurnošću putem formaliziranog sistema • Minimiziranje nesreća povezanih s okolišem, društvom i zdravljem • Usklađenost sa ESR 1	• EBRD ESR1 • Dobra međunarodna praksa • ISO 14001 • ISO 45001 • ISO 39001	Resursi: Interni resursi izvođača radova Investicione potrebe: Uključeno u budžet izvođača radova Odgovornost: Izvođač radova će razviti i implementirati; CGES/PIU će nadgledati	Prije implementacije projekta	Cilj: Postignuta je potpuna usklađenost sa zahtjevima EBRD ESR 1 i ISO standarda Kriteriji za ocjenjivanje: • Razvijen i operativan ESMS i sistem upravljanja izvođačima radova specifičan za projekat • Definirana politika zaštite okoliša i sigurnosti specifična za projekt • Razvijena pisana procedura za upravljanje projektima • Pripremljeni izvještaji o eksternoj reviziji i praćenju • EBRD obavlja putem godišnjih izvještaja o okolišu i sigurnosti

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	standarde i osiguraju ublažavanje neusklađenosti, - Nadzor i revizija da li izvođači radova imaju znanje i vještine za obavljanje svojih projektnih zadataka u skladu s ugovornim uslovima, - U slučaju daljnjeg podugovaranja, zahtijevati da izvođači radova imaju slične aranžmane sa svojim podizvođačima.					
1.3	Tokom nabavke materijala, CGES će uključiti ugovorne klauzule kojima se od dobavljača zahtijeva da se pridržavaju specificiranih E&S zahtjeva tokom cijelog trajanja ugovora: - Sav materijal mora biti nabavljen iz ovlaštenih izvora. - Dobavljači se moraju pridržavati principa zaštite okoliša i sigurnosti navedenih u ESMS-u specifičnom za projekat i Politici zaštite okoliša i sigurnosti, uključujući politike i procedure za upravljanje rizicima zaštite okoliša i sigurnosti povezanim s njihovim poslovanjem. - Dobavljači moraju demonstrirati održive prakse nabavke za sve materijale korištene u građevinskim aktivnostima na Projektu, uključujući certifikate (kao što je ISO 14001 ili ekvivalent) koji osiguravaju usklađenost s priznatim ekološkim standardima. - Dobavljači moraju poštovati sve važeće zakone i	Usklađenost sa nacionalnim i EBRD zahtjevima	- Nacionalni zahtjevi - EBRD ESR1	Resursi: Interni resursi CGES-a Investicione potrebe: Nijedan Odgovornost: CGES/PIU	Tokom faze pripreme projekta	Cilj: Materijali nabavljeni iz ovlaštenih i održivih izvora Kriteriji za ocjenjivanje: - E&S zahtjevi u vezi s nabavkom materijala uključeni su u tendersku dokumentaciju - Informacije o implementaciji ekoloških i socijalnih zahtjeva uključene su u izvještaje dostavljene EBRD-u

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	propise o zaštiti okoliša koji se odnose na proizvodnju i nabavku materijala, te posjedovati sve potrebne dozvole prema nacionalnom i međunarodnom zakonodavstvu. Dobavljači moraju poštovati primjenjive radne standarde utvrđene u konvencijama Međunarodne organizacije rada, osiguravajući da se ne koristi prisilni rad ili dječji rad tako što će se u ponudama navesti i ta izjava.					
1.4	Provesti uvodnu obuku o zaštiti okoliša za sve zaposlenike Izvođača radova prije početka radova (odvajanje otpada, reagovanje na prosipanje, kontrola buke/prašine, zaštita biodiverziteta).	Radnici bez obuke mogu uzrokovati štetu po okoliš koja se može izbjeći (izlivanje, oštećenje vegetacije, uznemiravanje divljih životinja).	EBRD ESR1; Zakon o okolišu, Zakon o procjeni utjecaja na okoliš, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o vodama, Zakon o zraku, Zakon o zaštiti od buke u okolišu,	Izvođač radova; CGES – nadzor.	Prije početka radova. Preduvjet za prvu isplatu	

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
			Zakon o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva, najbolja praksa.			
1,5	Završiti postupak procjene utjecaja na okoliš (u skladu sa Zakonom o procjeni utjecaja na okoliš) i postupiti u skladu s odlukom nacionalnog tijela za zaštitu okoliša.	Nepoštivanje nacionalnog zakonodavstva i Politike zaštite okoliša i socijalnih pitanja (ESP) EBRD-a; nepotpuna projektna dokumentacija i rizik od neuspjeha u dobivanju potrebnih dozvola za realizaciju projekta.	EBRD ESR1; Zakon o procjeni utjecaja na okoliš.	CGES/Izvođač radova	Prije početka radova. Preduvjet za prvu isplatu	
1.6	Imenovati osobu zaduženu za pitanja zaštite okoliša na projektu koja će pratiti provedbu propisanih mjera.	Neadekvatna implementacija mjera propisanih ESHS dokumentacijom i	EBRD ESR1, najbolja dostupna praksa	Izvođač radova	Prije početka radova.	

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
		nedovoljan nadzor nad pitanjima zaštite okoliša.				
1,7	Uključite ekološke i društvene (E&S) zahtjeve u sve ugovore s izvođačima radova i podizvođačima; osigurajte nadzor tokom implementacije.	Izvođači radova mogu propustiti da ispune obaveze zaštite okoliša i sigurnosti ako nisu ugovorno obavezani; povećan rizik od neispunjavanja obaveza, zagađenja, sigurnosnih problema i narušavanja ugleda.	EBRD ESR1, ESR3, ESR6; Zakon o okolišu; najbolja dostupna praksa.	CGES – priprema ugovora i nadzor; Izvođači radova – implementacija.	Prije potpisivanja ugovora	
ESR2	Rad i uslovi rada					
2.1	CGES/PIU će tokom postupka nabavke zahtijevati od izvođača radova da dostave izjavu da se izvođači radova pridržavaju svih crnogorskih radnih propisa i EBRD ESR2 te da će se pridržavati tih propisa tokom izgradnje. CGES/PIU će također zahtijevati od izvođača radova da uspostave mehanizam za pritužbe radnika u skladu sa ESR2. Naložiti da uvodna obuka za radnike Izvođača radova mora uključivati najmanje (ali ne ograničavajući se na): 1) pregled	Osiguravanje zaštite prava radnika	- Zakon o radu Crne Gore - EBRD ESR 2	Resursi: Interni resursi izvođača radova Investicione potrebe: Nijedan Odgovornost:	Tokom postupka nabavke i faze izgradnje	Cilj: Postignuta je potpuna usklađenost crnogorskih radnih propisa i zahtjeva ESR2 Kriteriji za ocjenjivanje: Odredba o usklađenosti sa radnim standardima, uključujući uspostavljanje mehanizma za žalbe za

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	radnih standarda, 2) kodeks ponašanja radnika, 3) mehanizam za pritužbe radnika, 4) identifikaciju, sprječavanje i prijavljivanje bilo kakvih incidenata nasilja i uznemiravanja zasnovanog na spolu. CGES/PIU će osigurati praćenje učinka izvođača radova putem nadzornog inženjera, koji će uključivati usklađenost sa radnim standardima u svoje mjesečne izvještaje o napretku za CGES/PIU. Pored toga, izvođač radova/nadzorni inženjer će prijaviti ozbiljne incidente CGES-u u roku od 48 sati.			Izvođač radova za implementaciju, Nadzorni inženjer/CGES/PIU za nadzor		sve radnike (uključujući podizvođače) uključene u postupak nabavke i ugovore sa izvođačima radova • Izjava izvođača radova da u potpunosti poštuju sve crnogorske radne propise, EBRD ESR2 i da će ih se pridržavati tokom gradnje. • Dokumentovane uvodne obuke • Usklađenost se verifikuje putem mjesečnih izvještaja o napretku koje potpisuje CGES/PIU • Informacije uključene u izvještaje dostavljene EBRD-u
2.2	Ako se na gradilištu uspostavi kamp za stanovanje, Izvođač radova je dužan razviti sveobuhvatan Plan smještaja radnika u skladu s dokumentom EBRD-IFC „Smještaj radnika: proces i standardi“ (2009).66	Osiguravanje odgovarajuće, pravične i adekvatne naknade za štetu na privatnoj imovini	EBRD ESR2	Resursi: Interni resursi izvođača radova	Prije početka gradnje	Cilj:Obezbijedjeni adekvatni uslovi života i rada za radnike Kriteriji za ocjenjivanje: Plan smještaja za radnike

66<https://www.ifc.org/en/insights-reports/2000/publications-gpn-workersaccommodation>

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
		uzrokovanu realizacijom Projekta		Investicione potrebe: Ugovorna obaveza Izvođača radova Odgovornost: Izvo đač radova za razvoj i implementaciju; CGES/PIU za nadzor		razvijen (ako je potrebno).
ESR3	Efikasnost resursa i sprječavanje i kontrola zagađenja					
3.1	Provesti sve propisane mjere zaštite okoliša (posebno u vezi sa zaštitom tla, vode i biodiverziteta); Razviti Plan za sprječavanje i reagovanje na izlivanje; Obezbijediti komplete za slučaj izlivanja na svim radnim mjestima; Obučiti osoblje za reagovanje na izlivanje.	Slučajna curenja ulja/goriva mogu kontaminirati tlo i vodu (rijeka Zeta, Morača, Cijevna, sliv Skadarskog jezera, povremeno vodotoke).	EBRD ESR3; Zakon o okolišu, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o vodama; Zakon o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i	Izvođač radova (implementacija), CGES (nadzor)	Prije radova; obuka se ponavlja tokom zapošljavanja novih radnika	Plan za sprečavanje prosipanja na snazi; 100% obučeno osoblje; 0 nekontrolisanih prosipanja >5 L.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
			gljiva, ISO 14001, najbolja dostupna praksa.			
3.2	Provesti mjere kontrole kvaliteta zraka tokom izgradnje (suzbijanje prašine, kontrola emisija vozila, održavanje mašina).	Stvaranje prašine sa pristupnih puteva; emisije izduvnih gasova iz mašina; kratkoročni uticaji na obližnja naselja i usjeve.	EBRD ESR3; Zakon o zaštiti zraka.	Izvođač radova (implementacija), CGES (nadzor)	Tokom faze izgradnje	Dokazi o prskanju vode po neasfaltiranim putevima; dnevnicu održavanja mašina; nema pritužbi od strane zajednica.
3.3	Ako je potrebno, ažurirajte Plan upravljanja otpadom (PUO) i uskladite ga sa zahtjevima projekta. Plan upravljanja otpadom treba da obuhvati segregaciju, recikliranje provodnika i odlaganje opasnog otpada putem licenciranih operatera, u skladu sa važećim Zakonom o upravljanju otpadom.	Nepravilno rukovanje otpadom može uzrokovati zagađenje i narušiti ugled.	EBRD ESR3; Zakon o upravljanju otpadom, najbolja dostupna praksa.	Izvođač radova (plan i izvođenje), CGES (nadzor)	Prije početka gradnje	Odobren Plan upravljanja otpadom; 100% recikliranog metala; dostupne su liste za transfer opasnog otpada.
ESR4	Zdravlje, sigurnost i zaštita					
4.1	Razviti Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (OHSP) u skladu sa zahtjevima EBRD-a i nacionalnim propisima. Plan treba da uključuje sljedeće ključne komponente: Izjava o politici zaštite na radu – Jasna posvećenost višeg menadžmenta obezbjeđivanju sigurnog i zdravog radnog mjesta i poštivanju zakonskih i međunarodnih zahtjeva.	Rizik i ozbiljnost potencijalnih incidenata zaštite na radu na gradilištu	EBRD ESR4 Nacionalni propisi	Vlastita sredstva, Specijalista, konsultanti	Najmanje 2 mjeseca prije zbog izgradnje za	Podnijeti Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu na pregled i odobrenje EBRD-u. Plan se također mora podnijeti nacionalnim inspekcijским organima, Inspektoratu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	• Uloge i odgovornosti – Definisane dužnosti i odgovornost za menadžment, nadzornike, radnike i izvođače radova. • Metoda gradnje, metoda rada, metoda i izvođenje montažnih radova, upute za montažu i demontažu itd. • Identifikacija opasnosti i procjena rizika – Sistematski proces za identifikaciju opasnosti na radnom mjestu i procjenu povezanih rizika za sve aktivnosti (rad na visini, električni radovi, rad opreme itd.). • Mjere kontrole rizika – Hijerarhija kontrola (eliminacija, inženjerske kontrole, administrativne kontrole, LZO) s jasnim procedurama za implementaciju. • Sigurne radne procedure – Dokumentovane upute za kritične zadatke kao što su zaključavanje/označavanje, rad u blizini vodova pod naponom, penjanje na tornjeve, operacije dizanja i rukovanje opremom. • Kompetencija, obuka i svijest – Redovni programi obuke, provjera kvalifikacija i razgovori o alatima kako bi se osiguralo da radnici razumiju rizike i kontrole. • Upravljanje izvođačima radova i podizvođačima – Zahtjevi za izvođače radova da se pridržavaju plana zaštite na radu, uključujući revizije i praćenje učinka. • Zdravstveni nadzor (ako je primjenjivo) – Medicinski pregledi i praćenje radnika izloženih profesionalnim opasnostima (npr. buka, elektromagnetna polja, hemikalije). • Prijavljivanje i istraga incidenata – Mehanizmi za				početak	najkasnije 5 dana prije početka radova, zajedno s obavještenjem o početku radova. Dostavljati redovne izvještaje EBRD-u u skladu s rasporedom izvještavanja.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	prijavljivanje incidenata, zamalo promašaja i nesigurnih uslova, sa procedurama za analizu uzroka i korektivne mjere. • Praćenje, mjerenje i pregled – Redovne inspekcije, praćenje učinka i pregled od strane menadžmenta kako bi se osiguralo kontinuirano poboljšanje učinka zaštite na radu. • Učešće radnika – Mogućnosti za radnike da budu uključeni u identifikaciju opasnosti, procjenu rizika i razvoj sigurnosnih poboljšanja. • Dokumentacija i vođenje evidencije – Održavanje svih evidencija vezanih za zaštitu na radu, uključujući obuku, inspekcije, revizije i zapise o incidentima. Grafički dio plana sa ucrtanim svim detaljima od značaja za sigurnost i zdravlje na radu (prikaz objekta na kojem se izvode radovi, prikaz ulaza, prilaza i prolaza na gradilištu, trasa sigurnih puteva za kretanje, prikaz parkirališta i mjesta za popravku i održavanje vozila i mehanizacije i opreme gradilišta, prikaz skladišta prefabrikovanih elemenata, prikaz skladištenja tečnih goriva, tehničkih gasova i zapaljivih materijala, prikaz sanitarnih čvorova, prikaz objekta za smještaj, ishranu, rekreaciju, presvlačenje, grijanje, sušenje odjeće zaposlenih i dr.).					
4.2	Razviti Plan zdravlja i sigurnosti zajednice (CHSP) u skladu sa zahtjevima EBRD-a. Plan treba da uključuje sljedeće ključne komponente:	Rizik i ozbiljnost potencijalnih CHS incidenata na	EBRD ESR4	Vlastita sredstva, Specijalista za zaštitu na radu,	Najmanje 2 mjeseca	Podnesite CHS plan na pregled i odobrenje EBRD-u.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	• Uvod i ciljevi – Jasna izjava o svrsi, koja opisuje kako će plan zaštititi lokalne zajednice od zdravstvenih i sigurnosnih rizika povezanih s projektnim aktivnostima. • Uloge i odgovornosti – Definisanje odgovornosti za sprovođenje CHS mjera (vlasnik projekta, izvođači radova, podizvođači, javne vlasti). • Identifikacija rizika za zajednicu – Procjena rizika za obližnje stanovnike, učesnike u saobraćaju i druge zainteresovane strane (saobraćaj, buka, prašina, ograničenja pristupa, električne opasnosti, interakcija sa građevinskom opremom). • Upravljanje saobraćajem i transportom – Procedure za sigurno upravljanje prelazima, zatvaranjem puteva, obilaznicama, signalizacijom i koordinacijom sa željezničkim operaterima ili putnim vlastima. • Komunikacija i angažman javnosti – Strategija za obavješćavanje javnosti o planiranim radovima, prekidima u radu, zatvaranjima cesta i potencijalnim opasnostima (ažuriranja web stranice, društvene mreže, obavješćenja u lokalnim medijima). • Kontrola pristupa i mjere fizičke sigurnosti – Zahtjevi za ograde, barijere, znakove upozorenja i ograničene zone kako bi se spriječio neovlašteni ulazak u opasna područja. • Upravljanje komunalnim uslugama i uslugama – Mjere za minimiziranje i obavješćavanje o prekidima	gradilištu		konsultanti	prije izgradnja je zbog za početak	Redovno izvještavati EBRD u skladu s rasporedom izvještavanja. Izvještaji o svim ozbiljnim CHS nesrećama na lokaciji moraju se prijaviti EBRD-u u roku od 2 radna dana.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	u snabdijevanju električnom energijom, vodom ili drugim uslugama tokom radova. • Upravljanje zdravstvenim rizikom – Ako je primjenjivo, mjere za kontrolu prašine, buke, vibracija i izloženosti opasnim materijalima koji bi mogli utjecati na javno zdravlje. • Koordinacija sa hitnim službama – Mehanizmi za saradnju sa lokalnim vatrogasnim brigadama, medicinskim timovima, policijom i službama za reagovanje u katastrofama kako bi se osigurala brza reakcija u slučaju incidenata. • Mehanizam za pritužbe zajednice – Pristupačan proces za zajednice za prijavljivanje problema, pritužbi ili incidenata vezanih za gradnju ili rad, s rokovima za odgovor. • Praćenje i izvještavanje – Procedure za praćenje učinka CHS-a, dokumentiranje incidenata koji utiču na javnost i redovno preispitivanje učinkovitosti plana.					
4.3	Za fazu izgradnje, CGES će poduzeti sljedeće aktivnosti kako bi osigurao zdravlje i sigurnost zajednice: • Unaprijed obavijestite pogođenu lokalnu zajednicu o planiranim prekidima u snabdijevanju električnom energijom putem više kanala (web stranica, društvene mreže, lokalni mediji). • Prije početka rada u blizini vodova pod naponom, provjerite i primijenite postupke	• Usklađenost s nacionalnim zakonodavstvom • Usklađenost sa zahtjevima EBRD-a • Sigurno radno okruženje	• Nacionalno zakonodavstvo • EBRD ESR4	Resursi: Interni resursi CGES-a Investicione potrebe: Uključeno u budžet CGES-a	Prije početka gradnje i tokom faze izgradnje	Meta:Potpuno poštovanje nacionalnog zakonodavstva, zahtjeva EBRD-a za zdravlje i sigurnost zajednice i radnika i postignute najbolje prakse Kriteriji za ocjenjivanje: • Obavještenje pogođenoj

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	zaključavanja/označavanja i pravilnu izolaciju. • Obavijestite javnost o brojevima telefona za hitne slučajeve i postupcima za prijavljivanje bilo kakvog slučajnog uključivanja napona ili sigurnosnih problema. • Provoditi jasne komunikacijske kampanje kako bi se osiguralo da se zajednici pruže pravovremene i tačne informacije o tekućim radovima, rizicima i ograničenim područjima. • Uspostaviti mehanizme za povratne informacije i žalbe u skladu s Planom uključivanja zainteresovanih strana (SEP). Pored toga, putem tenderskih procedura, CGES će zahtijevati od Izvođača radova da preduzme sljedeće aktivnosti: • Postavite signalizaciju na svim gradilištima i potencijalnim opasnim zonama. • Postavite fizičke barijere, ograde i znakove upozorenja kako biste spriječili neovlašteni pristup područjima visokog rizika. • Obezbijediti ili obučiti radnike za nadzor perimetra i sprečavanje ulaska prolaznika u opasne zone. • Obezbijediti obuku za sve zaposlene uključene u realizaciju Projekta. Program obuke mora uključivati, kao minimum, kodeks ponašanja radnika, kao i obuku o podizanju svijesti i prevenciji rodno zasnovanog nasilja.			Odgovornost: CGES i Izvođač radova će implementirati; PIU će nadgledati		lokalnoj zajednici o planiranim prekidima u snabdijevanju električnom energijom dostavljeno je putem više kanala (web stranica, društvene mreže, lokalni mediji). • Procedure označavanja zaključavanja su verifikovane i implementirane • Lokalna zajednica obaviještena o brojevima za kontakt u hitnim slučajevima i procedurama za prijavljivanje • Obavljena jasna komunikacija • Oznake su postavljene na svim gradilištima • Postavljene su fizičke barijere, ograde i znakovi upozorenja • Razvijen program obuke i provedena obuka za sve

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	• Redovno pratite vremenske uslove i pravovremeno obustavite radove tokom jakog vjetrova, obilne kiše ili drugih nepovoljnih vremenskih uslova. • Razviti i implementirati Proceduru za pripravnost i odgovor na hitne slučajeve. • Uspostaviti mehanizme za povratne informacije i žalbe u skladu sa SEP-om.					zaposlenike uključene u realizaciju projekta, izvedena i dokumentirana • Vremenski uslovi se redovno prate, a radovi se pravovremeno obustavljaju tokom jakih vjetrova, obilnih kiša ili drugih nepovoljnih vremenskih uslova. • Razvijen Plan za pripravnost i odgovor na vanredne situacije • Uspostavljen kanal za javne pritužbe i implementiran SEP • Informacije uključene u izvještaje dostavljene EBRD-u
4.4	Tokom svih faza Projekta, CGES će preduzeti sljedeće specifične akcije za ranjive grupe: • Održavati smislene konsultacije sa ranjivim potencijalnim osobama na licu mjesta; • Sarađivati sa ranjivim potencijalnim osobama i pružiti im razumnu pomoć; • Osigurati da su na licu mjesta uspostavljeni mehanizmi za psihosocijalnu pomoć radnoj snazi i	• Usklađenost sa zahtjevima EBRD-a	• EBRD ESR4	Resursi: Interni resursi CGES-a Investicione potrebe: Uključeno u budžet CGES-a	Tokom svih faza Projekta	Cilj: Postignuta je potpuna usklađenost sa zahtjevima EBRD-a Kriteriji za ocjenjivanje: • Na licu mjesta održavane su značajne konsultacije s ranjivim osobama

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	ranjivim potencijalno ugroženim osobama. • Omogućiti pristup obrascima za žalbe na gradilištu (preko izvođača radova) tokom izvođenja radova i na svim lokacijama projekta.			Odgovornost: CGES i Izvođač radova će implementirati; PIU će nadgledati		pogođenim projektima, uz redovne sastanke, vođenje zapisnika i integraciju povratnih informacija u provedbu projekta. • Broj ranjivih potencijalno ugroženih osoba (PAP) kojima je pružena pomoć, dokumentacija o pruženoj podršci, informacije uključene u izvještaje dostavljene EBRD-u • Obezbijeđen pristup obrascima za žalbe na licu mjesta.
4,5	• Neophodno je da nadzorni tim odgovoran za implementaciju projekta uključuje najmanje jednog kvalifikovanog Menadžera za zdravlje i sigurnost na radu (OHS), adekvatno opremljenog i ovlaštenog za nadgledanje usklađenosti sa svim zahtjevima zaštite na radu. Ovaj stručnjak će osigurati da se provode procjene rizika, da se primjenjuju procedure sigurnog rada i da se svi incidenti prijave i istraže. • Slično tome, Izvođač radova je dužan imenovati najmanje jednog Menadžera za zaštitu na radu (ZZR) za cijelo vrijeme trajanja faze izgradnje. Ova osoba mora	Rizik od nezgoda i poboljšanje ukupnog sistema zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	EBRD ESR4 Nacionalni zahtjevi	Vlastiti resursi, stručnjaci za zdravlje i sigurnost na radu	Tokom trajanja projektnih aktivnosti	Dokumentovani pregledi na gradilištu. Dostavljati redovne izvještaje EBRD-u u skladu s rasporedom izvještavanja.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	biti prisutna na gradilištu tokom kritičnih aktivnosti, koordinirati rad s nadzornim timom, redovno pružati brifinge o sigurnosti i priručnike s alatima, te osigurati da radnici dobiju odgovarajuću obuku i ličnu zaštitnu opremu. Prisustvo kvalifikovanih menadžera za ZZR i na strani klijenta/nadzora i na strani izvođača radova uspostavlja dvostruki sloj nadzora, što je neophodno za održavanje visokih sigurnosnih standarda, sprječavanje incidenata i osiguranje usklađenosti s EBRD ESR4 i nacionalnim zakonodavstvom.					
4.6	Izvođač radova će razviti sveobuhvatni Plan upravljanja saobraćajem u skladu s Dobrom međunarodnom praksom (GIP) i u skladu sa zahtjevima Politike zaštite okoliša i socijalnih pitanja EBRD-a (2024) i ESR4. Plan treba da obuhvati sve faze izgradnje i da uključi, kao minimum, mjere za kontrolu saobraćaja, signalizaciju, sigurnost učesnika u saobraćaju, koordinaciju s lokalnim vlastima i raspored radova kako bi se minimizirale smetnje. Posebna pažnja će se posvetiti prelazima preko javnih puteva i željezničkih pruga, sigurnom kretanju vangabaritnih tereta i zaštiti pješaka i drugih ranjivih učesnika u saobraćaju.	Prekid saobraćaja, navodi zahtjeve za sigurnost saobraćaja, uključuje adekvatne sigurnosne odredbe za ranjive učesnike u saobraćaju	EBRD ESR4, GIP	Vlastita sredstva, sigurnost i transport profesionalci	Najmanje 2 mjeseca prije zbog izgradnje za početak	Podnijeti Plan upravljanja saobraćajem na pregled i odobrenje EBRD-u. Dostavljati redovne izvještaje EBRD-u u skladu s rasporedom izvještavanja.
4.7	Izvođač radova će razviti i implementirati Plan za pripravnost i odgovor na vanredne situacije (EPRP) koji je u potpunosti u skladu sa zahtjevima Politike zaštite okoliša i socijalnih pitanja EBRD-a (2024) i ESR4. EPRP će definirati potencijalne scenarije vanrednih situacija (uključujući električne incidente, požare, medicinske hitne slučajeve,	Resursi i koordinacija dostupni za sprječavanje ili upravljanje predviđljivim nesrećama i	EBRD ESR4, GIP	Vlastita sredstva, sigurnost i hitan slučaj odgovor profesionalci	Najmanje 2 mjeseca prije zbog izgradnje	Podnesite EPRP na pregled i odobrenje EBRD-u. Hitni izvještaji koje zahtijeva EBRD u skladu s procedurama izvještavanja.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	teške vremenske uvjete i kvarove opreme, prirodne katastrofe, opasne materijale), opisati jasne procedure odgovora, dodijeliti odgovornosti i uspostaviti komunikacijske protokole s lokalnim hitnim službama i Nacionalnim dispečerskim centrom. Osim toga, Izvođač radova mora osigurati redovnu obuku za svo osoblje o procedurama za reagovanje u hitnim slučajevima, uključujući vježbe i simulacije, kako bi se osigurala spremnost i smanjilo vrijeme reakcije u slučaju stvarnog incidenta. Pouke naučene iz vježbi i stvarnih događaja treba dokumentirati i koristiti za poboljšanje plana tokom vremena.	vanrednim situacijama			za početak	
ESR5	Otkup zemljišta, ograničenja korištenja zemljišta i prisilno preseljenje					
5.1	- CGES treba unaprijed obavijestiti vlasnike zemljišta o planiranim radovima i njihovom trajanju, te objasniti mogućnost manjih i privremenih utjecaja, ako ih ima; - CGES će obezbijediti pisane sporazume samo u slučajevima kada je šteta izvjesna ili se očekuje (kao što su lokacije opreme za povlačenje i zatezanje potrebne za postavljanje provodnika), kao i u slučajevima kada dođe do štete tokom izvođenja radova; - Izvođač radova treba da dostavi detaljan foto zapisnik stanja svakog tornja i njegove okoline tokom planiranja projekta, tj. prije implementacije projekta. Također, treba da napravi zapisnik o stanju nakon završetka radova;		- EBRD ESR5 - Crnogorsko zakonodavstvo	Resursi: Interni resursi CGES-a Investicione potrebe:Uključeno u budžet CGES-a Odgovornost:CGES/PIU i Izvođač radova	Tokom svih faza projekta	Cilj:Obezbijeđena je odgovarajuća, pravična i adekvatna naknada za štetu na privatnoj imovini uzrokovanu realizacijom Projekta Kriteriji za ocjenjivanje: Pismena saglasnost (uključujući informacije o vrsti radova, trajanju radova i pristupnim tačkama) koju CGES daje

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	- CGES će dostaviti pisane izjave/ugovore o pregovaračkom poravnanju svim vlasnicima čiji su objekti oštećeni tokom realizacije projekta usljed pada predmeta, opreme itd. (u slučaju takvih situacija); - CGES će dostaviti pisane sporazume pogođenim vlasnicima zemljišta u vezi s naknadom za pričinjenu štetu, kao i naknadom za bilo kakvu štetu pričinjenu usjevima. - Izvođač radova treba da vrati zemljište u stanje prije projekta ako je moguće ili koliko je to moguće - CGES treba unaprijed obavijestiti vlasnike šuma/vegetacije o svim planiranim aktivnostima. CGES treba dostaviti pisane sporazume pogođenim vlasnicima ako dođe do značajne štete na vegetaciji; - Omogućiti pristup obrascima za žalbe na gradilištu (preko izvođača radova) u vrijeme izvođenja radova i na svim lokacijama; - Provesti dodatne konsultacije i prilagoditi implementaciju projekta u područjima sljedećih tornjeva, budući da se nalaze prilično blizu stambenih objekata: Toranj 99 u Sekciji 2; Toranj br. 88 u Sekciji 2; Toranj br. 22 u Sekciji 2; Toranj br. 001 (zatezni toranj) u Sekciji 2; Toranj br. 003 u Sekciji 2; Toranj br. 215 u Sekciji 3; Toranj br. 180 (zatezni toranj) u Sekciji 3; Toranj br. 172 (zatezni toranj) u Sekciji 3.					svakom vlasniku zemljišta radi odobrenja pristupa njihovom zemljištu u svrhu realizacije Projekta. - Izjave o potencijalnim uticajima na zemljište (fizička šteta) koje CGES dostavlja svakom vlasniku zemljišta čija imovina može biti pogođena realizacijom Projekta. - Detaljan foto dnevnik obezbijedio je CGES. - Aдекватna kompenzacija i naknada štete dogovorene i isplaćene od strane CGES-a. - Pismena saglasnost vlasnika privatnih šuma/vegetacije kojom se dozvoljavaju radovi na čišćenju/pripremi, koju je dostavio CGES. - Dodatne konsultacije koje je proveo CGES i relevantne informacije uključene u izvještaje dostavljene EBRD-u.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
						Dokumentacija o pritužbama, preduzetim radnjama i konačnim rješenjima i relevantne informacije uključene u izvještaje dostavljene EBRD-u.
ESR6	Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima					
6.1	Ugraditi uređaje za skretanje ptica s puta na dionicama visokog rizika (riječni prelazi, zaštitni pojas Nacionalnog parka Skadarsko jezero, važna područja za ptice, CH-specifični rasponi)) tokom rekondukcije	Visok rizik od sudara za ptice selice/stanare; prisustvo vrsta ptica koje žive u prirodi (PBF) duž značajnih područja za ptice (IBA).	EBRD ESR6; Direktiva EU o pticama (najbolja dostupna praksa)	Izvođač radova (instalacija), CGES (projektovanje i rad i održavanje)	Tokom instalacij e provodni ka	Instalirani preusmjerivači; inspekcija nakon instalacije - broj instaliranih preusmjerivača po rasponu IBA; GPS verifikacija
6.2	Odmah nakon instalacije izvršite inspekciju preusmjerivača.	Nepravilno instalirani preusmjerivači mogu smanjiti efikasnost i povećati rizik od sudara; mogu uticati na PBFbirds ako se ne provjere.	EBRD ESR6; Princip adaptivnog upravljanja	Izvođač radova – pregled i foto-dnevnik; CGES – verifikacija.	U završnoj fazi izgradnj e ili odmah nakon završetk a rekonstr ukcije.	GPS mapa i foto-dnevnik instaliranih preusmjerivača; kratki izvještaj o verifikaciji dostavljen CGES-u.

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
6,5	Radovi u blizini prve zaštitne zone Parka prirode rijeke Zete: U slučaju bilo kakvog uticaja na zonu zaštite područja broj 1, na tom području će se primijeniti stroga sanacija lokacije, a krčenje vegetacije će biti zabranjeno u blizini područja.	Manji gubitak ili poremećaj staništa tokom izgradnje	EBRD ESR6; najbolja praksa	Izvođač radova sa ekološkim nadzorom	Odmah nakon završetka radova na lokaciji ma CH.	Sva poremećena područja vraćena su u stanje prije izgradnje; verifikacija od strane CGES-a/ekologa.
ESR10	Angažman zainteresovanih strana					
10.1	Kao što je navedeno u SEP-u, CGES/PIU treba da: - Objaviti SEP, NTS i obrazac za javne žalbe - Osigurati redovno ažuriranje SEP-a redovnim uključivanjem ključnih promjena u projektnim aktivnostima ili bilo kakvih novih dešavanja u okviru projekta. - CGES će objaviti planirane prekide putem nacionalnih medija (štampanih i digitalnih), uključujući lokacije i trajanje prekida u snabdijevanju električnom energijom, sedmicu unaprijed. - CGES će mapirati sva područja u kojima će biti potrebni prekidi u snabdijevanju električnom energijom najmanje mjesec dana prije početka realizacije projekta i obavijestiti lokalno stanovništvo o planiranoj realizaciji projekta i implikacijama čim ta područja budu mapirana. Informacije će biti dijeljene putem web stranice CGES-a i putem medijskih obavještenja, pri čemu će obavještenja sadržavati	Usklađenost sa zahtjevima EBRD-a	EBRD ESR 10	Resursi: Interni resursi CGES-a/PIU-a i izvođača radova Odgovornost: CGES/PIU i Izvođač radova	Neprekidno	Cilj: Značajno angažovanje zainteresovanih strana Kriteriji za ocjenjivanje: - Svi sastanci zainteresovanih strana dokumentovani - Izveštaji o praćenju rezultata procesa angažmana zainteresovanih strana - Praćene su pritužbe zajednice - Vodi se evidencija o rješavanju problema

N e .	Akcija	Okoliš& Društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonodavna regulativa, EBRD ESR, Najbolja praksa)	Resursi, potrebe za investicijama, odgovornost	Vremens ka crta	Cilj i kriteriji evaluacije za uspješnu implementaciju
	informacije o naseljima, ulicama itd. u kojima se očekuje snabdijevanje električnom energijom, uključujući i trajanje očekivanih prekida u snabdijevanju električnom energijom. • Provesti aktivnosti angažmana zainteresovanih strana kako je detaljno opisano u SEP-u • Implementirati mehanizam za pritužbe u vezi s projektom kako bi se osiguralo da zainteresirane strane mogu izraziti svoje zabrinutosti u vezi s projektom i da se one brzo riješe.					

PRILOG 4 - PLAN PRAĆENJA ZELENOG PROJEKTA

Ključni pokazatelji učinka			Učestalost izvještavanja	Rok za prvo javljanje
Kapacitet dalekovoda	[MW]	novog	Jednokratno	2029. godine
Toplotni gubici	[MWh/god.]		Jednokratno	2029. godine

(Operation Number 56649)

GUARANTEE AGREEMENT

(CGES BIH-MNE-ALB 220kv OHL Reconductoring)

between

MONTENEGRO

and

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

This draft Guarantee Agreement has been prepared for preliminary discussion purposes only. **Additional covenants may be added and the existing text is subject to change and final approval by European Bank for Reconstruction and Development.**

Dated []

TABLE OF CONTENTS

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS	1
Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions	1
Section 1.02. Definitions	1
Section 1.03. Interpretation	2
ARTICLE II - GUARANTEE; OTHER OBLIGATIONS	2
Section 2.01. Guarantee.....	2
Section 2.02. Project Completion.....	2
ARTICLE III - MISCELLANEOUS.....	2
Section 3.01. Notices.....	2
Section 3.02. Legal Opinion.....	3

GUARANTEE AGREEMENT

AGREEMENT dated [] between **MONTENEGRO** (the "Guarantor") and **EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT** (the "Bank" or "EBRD").

PREAMBLE

WHEREAS, the Guarantor and Crnogorski Elektroprenosni Sistem AD have requested assistance from the Bank in the financing of part of the Project;

WHEREAS, pursuant to a loan agreement dated the date hereof between Crnogorski Elektroprenosni Sistem AD as Borrower and the Bank (the "Loan Agreement" as defined in the Standard Terms and Conditions), the Bank has agreed to make a loan to the Borrower in the amount of up to EUR 15,000,000 (fifteen million Euros), subject to the terms and conditions set forth or referred to in the Loan Agreement, but only on the condition that the Guarantor guarantees the obligations of the Borrower under the Loan Agreement as provided in this Agreement; and

WHEREAS, the Guarantor, in consideration of the Bank entering into the Loan Agreement with the Borrower, has agreed to guarantee such obligations of the Borrower.

NOW, THEREFORE, the parties hereby agree as follows:

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS

Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions

All of the provisions of the Bank's Standard Terms and Conditions dated 1 May 2025 are hereby incorporated into and made applicable to this Agreement with the same force and effect as if they were fully set forth herein, subject, however, to the modifications set out in the Loan Agreement (such provisions as so modified are hereinafter called the "Standard Terms and Conditions").

Section 1.02. Definitions

Wherever used in this Agreement (including the Preamble), unless stated otherwise or the context otherwise requires, the terms defined in the Preamble have the respective meanings given to them therein, the terms defined in the Standard Terms and Conditions and the Loan Agreement have the respective meanings given to them therein and the following term has the following meaning:

"Guarantor's Authorised Representative"

means the Minister of Finance of the Guarantor.

Section 1.03. Interpretation

In this Agreement, a reference to a specified Article or Section shall, except where stated otherwise in this Agreement, be construed as a reference to that specified Article or Section of this Agreement.

ARTICLE II - GUARANTEE; OTHER OBLIGATIONS

Section 2.01. Guarantee

The Guarantor hereby unconditionally guarantees, as primary obligor and not as surety merely, the due and punctual payment of any and all sums due under the Loan Agreement, whether at stated maturity, by acceleration or otherwise, and the punctual performance of all other obligations of the Borrower, all as set forth in the Loan Agreement.

Section 2.02. Project Completion

Whenever there is reasonable cause to believe that the funds available to the Borrower will be inadequate to meet the estimated expenditures required for the carrying out of the Project, the Guarantor shall promptly take measures satisfactory to the Bank to provide the Borrower, or cause the Borrower to be provided, with such funds as are needed to meet such expenditures and requirements.

ARTICLE III - MISCELLANEOUS

Section 3.01. Notices

The following addresses are specified for purposes of Section 10.01 of the Standard Terms and Conditions, except that any notice shall be deemed to be delivered if by hand, mail, or in pdf or similar format by electronic mail:

For the Guarantor:¹¹

Ministry of Finance of Montenegro
Stanka Dragojevic 2
81000 Podgorica
Montenegro

Attention: Minister of Finance

Telephone: +382 20 242 835

Email: mf@mif.gov.me

For EBRD:

European Bank for Reconstruction and Development
5 Bank Street
London E14 4BG
United Kingdom

Attention: Banking Services / Operation No. 56649

Telephone: +44 20 7338 6000

Email: bankingservices@ebrd.com

Section 3.02. Legal Opinion

For purposes of Section 9.03(b) of the Standard Terms and Conditions and in accordance with Section 6.03(b) of the Loan Agreement, the opinion or opinions of counsel shall be given on behalf of the Guarantor by the Protector of the Property and Legal Interests of Montenegro.

¹¹ Details to be confirmed by the Guarantor.

IN WITNESS WHEREOF the parties hereto, acting through their duly authorised representatives, have caused this Agreement to be signed in [six]¹² copies and delivered at [Podgorica, Montenegro] as of the day and year first above written.

MONTENEGRO

By: _____
Name: [Novica Vuković]¹³
Title: [Minister of Finance]

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By: _____
Name: []
Title: []

NEZVANIČNI PREVOD

¹² The Guarantor to advise on the number of originals required for their files. EBRD would require 2 originals for its files.

¹³ The Guarantor to confirm.

NEZVANIČNI PREVOD

(Broj operacije 56649)

UGOVOR O GARANCIJI
(CGES BIH-MNE-ALB 220kv DV Reconductors)

između

CRNA GORA

i

EVROPSKA BANKA
ZA OBNOVU I RAZVOJ

Ovaj nacrt Ugovora o garanciji pripremljen je isključivo u svrhu preliminarne diskusije. Dodatne odredbe mogu biti dodate, a postojeći tekst podložen je promenama i konačnom odobrenju od strane Evropske banke za obnovu i razvoja

Datirano []

SADRŽAJ

ČLAN I - STANDARDNI USLOVI I ODREDBE; DEFINICIJE	1
Član 1.01. Uključivanje Standardnih uslova i odredbi	1
Član 1.02. Definicije	1
Član 1.03. Tumačenje	2
ČLAN II - GARANCIJA; OSTALE OBAVEZE	2
Član 2.01. Garancija	2
Član 2.02. Završetak projekta	2
ČLAN III - RAZNO	2
Član 3.01. Obavještenja	2
Član 3.02. Pravno mišljenje	3

UGOVOR O GARANCIJI

UGOVORod [] između CRNE GORE ("Garantica") i EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ ("Banka" ili "EBRD").

PREAMBULA

UZIMAJUĆI U OBZIR,Garant i Crnogorski elektroprenosni sistem AD su zatražili pomoć od Banke u finansiranju dijela Projekta;

UZIMAJUĆI U OBZIR,u skladu sa ugovorom o zajmu od datuma ovog dokumenta između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD kao Zajmoprimca i Banke („Ugovor o zajmu“ kako je definisano u Standardnim uslovima i odredbama), Banka je pristala da odobri zajam Zajmoprimcu u iznosu do 15.000.000 EUR (petnaest miliona eura), u skladu sa uslovima i odredbama utvrđenim ili na koje se upućuje u Ugovoru o zajmu, ali samo pod uslovom da Garant garantuje obaveze Zajmoprimca prema Ugovoru o zajmu kako je predviđeno ovim Ugovorom; i

UZIMAJUĆI U OBZIR,Garant, s obzirom na to da je Banka sklopila Ugovor o zajmu sa Zajmoprimcem, pristao je garantovati za takve obaveze Zajmoprimca.

SADA, STOGA,stranke se ovim sporazumevaju o sljedećem:

ČLAN I - STANDARDNI USLOVI I ODREDBE; DEFINICIJE

Član 1.01. Uključivanje Standardnih uslova i odredbi

Sve odredbe Standardnih uslova i odredbi Banke od 1. maja 2025. godine ovim se uključuju u ovaj Ugovor i primjenjuju na njega s istom snagom i efektom kao da su u potpunosti navedene u njemu, međutim, podložno izmjenama navedenim u Ugovoru o zajmu (takve izmijenjene odredbe u daljem tekstu se nazivaju "Standardni uslovi i odredbe").

Odjeljak 1.02. Definicije

Gdje god se koriste u ovom Ugovoru (uključujući Preambulu), osim ako nije drugačije navedeno ili kontekst drugačije ne zahtijeva, termini definirani u Preambuli imaju odgovarajuća značenja koja su im tamo data, termini definirani u Standardnim uvjetima i Ugovoru o zajmu imaju odgovarajuća značenja koja su im tamo data, a sljedeći termin ima sljedeće značenje:

"Ovlašteni garant

"Predstavnik" označava ministra finansija garanta.

Član 1.03. Tumačenje

U ovom Ugovoru, pozivanje na određeni Član ili Odjeljak, osim ako nije drugačije navedeno u ovom Ugovoru, tumačit će se kao pozivanje na taj određeni Član ili Odjeljak ovog Ugovora.

ČLAN II - GARANCIJA; OSTALE OBAVEZE

Član 2.01. Garancija

Garant ovim bezuvjetno garantuje, kao primarni obveznik, a ne samo kao jamac, dospjelo i pravovremeno plaćanje svih iznosa koji dospijevaju po Ugovoru o zajmu, bilo po navedenom dospijeću, ubrzanom otplatom ili na drugi način, te pravovremeno izvršenje svih ostalih obaveza Zajmoprimca, sve kako je navedeno u Ugovoru o zajmu.

Odjeljak 2.02. Završetak projekta

Kad god postoji razuman razlog za vjerovanje da sredstva dostupna Zajmoprimcu neće biti dovoljna za pokrivanje procijenjenih troškova potrebnih za realizaciju Projekta, Garant će odmah poduzeti mjere zadovoljavajuće za Banku kako bi Zajmoprimcu osigurao, ili osigurao da se Zajmoprimcu osiguraju, sredstva koja su potrebna za pokrivanje takvih troškova i zahtjeva.

ČLAN III - RAZNO

Član 3.01. Obavještenja

Sljedeće adrese su navedene za potrebe Odjeljka 10.01 Standardnih uvjeta i odredbi, s tim da će se svaka obavijest smatrati dostavljenom ako je dostavljena lično, poštom ili u pdf ili sličnom formatu putem elektroničke pošte:

Za garanta:¹⁴

Ministarstvo finansija Crne Gore
Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica
Crna Gora

Pažnja: Ministar finansija

Telefon: +382 20 242 835
E-pošta: mf@mif.gov.me

Za EBRD:

Evropska banka za obnovu i razvoj
Bank Street 5
London E14 4BG
Ujedinjeno Kraljevstvo

Pažnja: Bankarske usluge / Broj operacije 56649

Telefon: +44 20 7338 6000
E-pošta: bankingservices@ebrd.com

Član 3.02. Pravno mišljenje

Za potrebe člana 9.03(b) Standardnih uslova i odredbi i u skladu sa članom 6.03(b) Ugovora o zajmu, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika u ime Garanta daje Zaštitnik imovine i pravnih interesa Crne Gore.

¹⁴ Detalje treba potvrditi Garant.

U POTVRDU ČEGA Stranke ovog ugovora, djelujući preko svojih ovlaštenih predstavnika, potpisale su ovaj Sporazum u [šest]¹⁵ kopije i dostavljene u [Podgorica, Crna Gora] na dan i godinu navedeni gore.

CRNA GORA

Od: _____
Ime: [Novica Vuković]¹⁶
Naslov: [Ministar finansija]

EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ

Od: _____
Ime: []
Naslov: []

¹⁵Garant će dati savjet o broju originala potrebnih za njihove dosjee. EBRD bi zahtijevao 2 originala za svoje dosjee.

¹⁶ Garant da potvrdi.